

Mjedisi dhe Siguria në punë në Bujqësi

Kërkesat normative

Dekreti Legjislativ 81/2008 i ndryshuar

E.B.A.T. – FAVLA CUNEO

Përgatitur nga Emilia Marta Boi – Massimo Torta

*Fotografite e kopertinës nga
“AUTORIVARI Studio Associato” -Cuneo*

*Përkthimi i kujdesit për
" Blue Point përkthime" - Cuneo*

Përditësuar në Maj 2022

Përmbajtja

Hyrje	8
Bibliografi	10
Parathënie	11
Qëllimi i këtij manuali.....	11
Gjuha e përdorur dhe referencat normative	11
Të theksuara	11
Siguria në punë: rregullat dhe organizimi.....	11
Aksidentet në punë: lëndimet dhe sëmundjet në punë	12
Aksident	12
INAIL (agjensia e sigurimeve për pensionet) dhe siguracion për aksidentet dhe sëmundjet	13
Detyrat, përgjegjësitë, sanksionet	13
Sanksionet	13
Njerëzit e përfshirë në sigurinë dhe rolet e tyre	13
Punëdhënësi	14
Nëpunësi i shëndetit dhe sigurisë	15
Supervizori	16
Doktori i kompanisë	17
Shënim:	18
Përfaqësuesi i zgjedhur i sigurisë së punëtorëve (RLS) - Përfaqësuesi i emëruar i sigurisë së punëtorëve (RLST)	18
Nëpunësit e urgjencës (ndihma e parë nga zjarri dhe urgjenca)	19
Punonjësit	20
Organet mbikëqyrëse: 'Policia e Punës'	21
Si menaxhohet siguria: masat mbrojtëse	21
Dokumenti i vlerësimit të riskut	21
Informacion, trajnimi fillestar dhe trajnimi praktik	22
Informacion	22
Trajnimi fillestar	22
Shënim:	23
Trajnimi praktik	23
Kualifikimet për të përdorur disa mjete / materiale të caktuara ("liçencë")	24
Liçencë për përdorimin e pajisjeve	24
Liçenca për mbrojtjen e të mbjellave	24
Informacion i rëndësishëm në lidhje me shenjat, etiketat dhe PPE	25
Përmbledhja e sinjalizimit.....	25
Sinjale duke përdorur gjeşte	25
Disa janë të përcaktuara me ligj, por mund të përdoren gjithashtu të tjera. Çelësi është të bini dakord paraprakisht për kuptimin, sepse është e rëndësishme që sinjalizuesi dhe operatori të kuptojnë njëri-tjetrin mirë.	25
Sinjale të përgjithshme	25
Lëvizje vertikale.....	26

Lëvizje horizontale	27
Shënim sigurie.....	28
Shenjat	29
Shenja ndalimi.....	30
Shenja detyrimi	31
Shenja paralajmëruese (kur ka rrezik)	31
Shenja zjarri	32
Shenja shpëtimi.....	32
Etiketa paralajmëruese në makineritë bujqësore.....	32
Shënim sigurie.....	33
Etiketat mbi produktet kimike	33
Shënim sigurie.....	36
Mbani mend.....	36
Pajisje personale mbrojtëse (PPE)	36
PPE e kategorisë së tretë	37
Mbani mend.....	38
<i>Rregulla të përgjithshme për të punuar në mënyrë të sigurt</i>	<i>38</i>
Paralajmërim.....	38
Veshja.....	39
Rendi, pastërtia, higjiena personale	40
Rendi dhe pastërtia.....	40
Rendi dhe ruajtja e kontejnerëve kimikë	40
Higjiena personale	41
Shtatzënia dhe nënat që punojnë	41
Fëmijët.....	42
Makineritë dhe zonat e rrezikshme	43
Paralajmërim.....	43
Pjesë të rrezikshme: transferimi i fuqisë dhe boshti transmetues	44
Korrëse frutash.....	45
Rreziqet e korrësve të frutave	45
Masat paraprake kur punoni me një korrëse frutash	45
Sharrë elektrike me zinxhir	46
Rreziqet kur përdorni sharrë elektrike me zinxhir	46
Masat paraprake kur përdorni sharrë elektrike me zinxhir	47
Korrëse bari	48
Rreziqet kur përdorni një korrëse bari.....	48
Masat paraprake kur përdorni një korrëse bari.....	48
Risqe elektrike	49
Përdorimi i pajisjeve dhe mjeteve elektrike: masa paraprake.....	49
Goditje elektrike për shkak të linjave ajrore të paizoluara	50
Trajtimi i ngarkesës dhe lëvizjet	51
Ngjitja dhe lëvizja e saktë e ngarkesave	51
Risku i punës në lartësi: rënie nga lartësia	53
Zgjedhja e shkallës së duhur dhe si ta vendosni	54
Si të përdorni shkallët	55
Risk kimik: produkte të rrezikshme	56
Si ndodh ndotja.....	56
Masat paraprake kur përdorni produkte kimike.....	58

Rreziqe biologjike	59
Fermat blegtorale	59
Aktivitetet pyjore: Tetanoz dhe rriqrat	59
Zhurma dhe dridhjet: dy risqe shpesh të nënvlerësuara	60
Zhurma	60
Shenjat dhe etiketat	60
Dridhjet	61
Mjedise specifike pune.....	62
Stuhitë: rrezik për rrufe dhe stuhi shiu	62
Çfarë duhet të bëni në rast të një stuhie shiu	64
Hapësira të kufizuara.....	64
Rreziqet në hapësira të kufizuara	65
Masat paraprake kur punoni në hapësira të kufizuara	66
Paralajmërim.....	66
Hambarët.....	67
Risku i zjarrit në hambarë: shkaqet dhe masat paraprake.....	68
Paralajmërim.....	68
Risku i rënies së dëngut	68
Kullota alpine dhe vende të izoluara	69
Masat parandaluese	69
Shënim	70
Puna në natyrë: - Ekspozimi në diell	70
Masat paraprake	70
Këshilla për ndihmën e parë.....	71
Çfarë duhet bërë në rast aksidenti	71
Helmim i rëndë	72
Aksident i rëndë në punë	72
Djegje kimike ose nga nxehtësia	72
Goditje elektrike	72
Goditje nga dielli ose goditje nga nxehtësia	73
Plagë të lehta	73
Plagë të renda	73
Fraktura.....	73
Lëndime në sy	73
Pickime insektesh (grerëza, arëza etj.)	73
Pickime rriqrash	73
E.B.A.T. - FAVLA.....	74

Hyrje

Përveçse është një kërkesë ligjore, garantimi i sigurisë në vendin e punës është një detyrim moral për të gjithë të përfshirët. Punëdhënësit, punëtorët, përfaqësuesit e shëndetit dhe sigurisë, mjekët e kompanive, etj., të gjithë kanë një rol aktiv në arritjen e këtij objekti.

Brenda këtij konteksti, kuadri rregullator i përcaktuar me Dekretin Legjislativ 81/08 ka identifikuar shifrat përgjegjëse për sigurinë, duke caktuar përgjegjësi dhe detyra me sanksione për secilën figurë. Krijimi i një kulture sigurie në vendin e punës dhe parandalimi i aksidenteve nuk është diçka që mund të bëhet nga një person – përkundrazi kërkon pjesëmarrjen e një ekipi më të gjerë që mbulon të gjithë palët e interesuara, ku secili ka për të dhënë kontributin e vet specifik.

Konkretisht, punëdhënësi duhet të kryejë një vlerësim të riskut për të nxjerrë në pah fushat e shqetësimit dhe prioritetet për ndërhyrje për të siguruar që aktivitetet të zhvillohen në kushte të sigurta.

Punëtorët luajnë një rol të rëndësishëm jo vetëm sepse janë marrësit dhe përfituesit e këtij legjislacioni, por edhe sepse ata njihen si pjesëmarrës aktivë duke qenë në gjendje të zgjedhin Përfaqësuesin e Sigurisë së Punëtorëve (RLS), i cili mund të jetë një përfaqësues i kompanisë (i zgjedhur drejtpërdrejt nga punëtorët e shoqërisë individuale) ose një përfaqësues territorial (i caktuar nga sindikatat).

Me një marrëveshje në 30 Prill 2013, punëdhënësit (Coldiretti, Confagricoltura dhe CIA) dhe sindikatat (FLAI-CGIL, FAI-CISL, UILA-UIL) hodhën themelet për lindjen e E.B.A.T. - FAVLA Cuneo, Ente Bilaterale Agricolo Territoriale (Agjencia Bilaterale Bujqësore Territoriale) e provincës së Cuneos, e cila u zhvillua më 27 Qershor 2013. Ajo synon të përfaqësojë një hap të rëndësishëm për marrëdhëniet sindikale në bujqësinë e Piemonte: në vazhden e vazhdimësisë së aktiviteteve të FAVLA-s, Trupi Bilateral përfaqëson një mjet më të përshtatshëm për nevojat e asistencës së punëdhënësve dhe punëtorëve bujqësorë në provincën e Cuneos.

Në veçanti, Enti Bilateral ka absorbuar gjithashtu Comitato Paritetico Territoriale per la Sicurezza in agricoltura (Komiteti i Përbashkët Territorial për Sigurinë në Bujqësi), një organ i krijuar në 2004 për t'u ofruar fermave mbështetjen e RLST (Përfaqësuesi Territorial i Sigurisë së Punëtorëve).

Ky manual është prodhuar nga E.B.A.T.-F.A.V.L.A. Cuneo për ti ofruar kompanive anëtare mbështetje të dobishme për të siguruar që punëtorët të marrin trajnim dhe informacion mbi sigurinë në punë, siç kërkohet nga nenet 36 dhe 37 të Dekretit Legjislativ 81/08.

Specifikisht, ky manual është një mjet trajnimi i çertifikuar nga E.B.A.T.- F.A.V.L.A. Cuneo në zbatim dhe për qëllime të nenit 3, paragrafit 13 të Dekretit Legjislativ 81/08 dhe të nenit 3 të Dekretit Ndërmënisht të datës 27 Mars 2013 mbi temën "Thjeshtimi i informacionit dhe trajnimit dhe mbikëqyrjes shëndetësore të punonjësve sezonalë në sektorin bujqësor" si një mjet trajnimi dhe informimi për punëtorët sezonalë të bujqësisë që kryejnë një numër ditësh në të njëjtën fermë jo më shumë se 50 në vit, të kufizuara në punë të përgjithshme dhe të thjeshta që nuk kanë kërkesa specifike profesionale, si dhe punëtorë të rastit bujqësor ("bono") në bazë të nenit 70 të Dekretit Legjislativ 276/2003.

Për t'u siguruar që punëtorët e huaj të kenë qasje në trajnime të përshtatshme, ky manual është printuar në gjuhët e mëposhtme: italisht, frëngjisht, anglisht, shqip, rumanisht, kinezisht, polonisht, maqedonisht dhe arabisht.

Bibliografi

Për të përgatitur këtë manual, janë konsultuar burimet e mëposhtme online:

- Quaderni della Regione Piemonte collana Agricoltura anno XIV (novembre 2010). (Seria Bujqësore e Rajonit Piemonte viti XIV (Nëntor 2010))
- Regione Veneto: *“La formazione sulla salute e sicurezza sul lavoro e sui prodotti fitosanitari negli istituti agrari”*. (Rajoni Veneto: *“Trajnim për shëndetin dhe sigurinë në punë dhe për produktet e mbrojtjes së të mbjellave në institutet bujqësore”*.)
- Azienda USSL 20 Verona: *“Il rischio da sovraccarico biomeccanico in agricoltura: dalla valutazione del rischio alle misure di prevenzione e buone prassi ergonomiche”*. (Njësia Lokale Shëndetësore Verona 20: *“Risku i mbingarkesës biomekanike në bujqësi: nga vlerësimi i riskut tek masat parandaluese dhe praktikat e mira ergonomike”*.)
- Regione Sicilia, Assessorato regionale alla Salute: *“La scelta e l’uso corretto delle scale portatili in agricoltura”*. (Departamenti Rajonal i Shëndetit në Siçili: *“Zgjedhja dhe përdorimi i saktë i shkallëve portative në bujqësi”*.)
- Provincia di Milano: *“Il lavoro in agricoltura: prevenzione e sicurezza”*. (Krahina e Milanos: *“Puna në bujqësi: parandalimi dhe siguria”*.)
- Pubblicazione di Veneto Agricoltura: File n.5 di 15 della raccolta: *“Materiale didattico ad uso dei docenti impegnati nei corsi di formazione per l’acquisizione del «Certificato di abilitazione all’acquisto e all’utilizzo dei prodotti fitosanitari» in Regione del Veneto”*. (Publikimi Veneto Agricoltura: Dosja nr. 5 nga 15 në koleksionin: *“Material mësimor për përdorim nga mësuesit e përfshirë në kurse trajnimi për marrjen e “Çertifikatës së kualifikimit për blerjen dhe përdorimin e agjentëve për mbrojtjen e të mbjellave” në Rajonin e Venetos”*.)
- INAIL: Pubblicazioni specialistiche varie. (Agjencia e Sigurimeve të Pensioneve: Publikime të ndryshme të specializuara.)
- Centri per il controllo e la prevenzione delle malattie, (CDC – Usa): linee guida in materia pericolo fulmini e temporali (Qendrat për Kontrollin dhe Parandalimin e Sëmundjeve, (CDC - SHBA): udhëzime mbi rreziqet e rrufesë dhe stuhive)

Disa fotografi të gjetura në këtë manual janë marrë gjithashtu nga burimet e mësipërme. Përveç kësaj, disa imazhe të pajisjeve, të përfshira me qëllimin e vetëm për të lehtësuar mirëkuptimin, janë marrë nga faqet zyrtare të prodhuesve të ndryshëm në internet. Emrat e markave janë errësuar siç duhet.

Qëllimi i këtij manuali

Ky manual është krijuar për të qenë një udhëzues praktik dhe i thjeshtë i një natyre gjenerike, i cili mund të plotësohet me informacione specifike të kompanisë, për t'u shpjeguar punëtorëve:

- Çfarë është siguria në punë
- Si organizohet shëndeti dhe siguria në vendin e punës
- Rregullat kryesore që duhen ndjekur
- Risqet kryesore në sektorin e bujqësisë
- Rregullat bazë që duhen ndjekur për të parandaluar aksidentet dhe sëmundjet në vendin e punës

Gjuha e përdorur dhe referencat normative

Ky manual është shkruar në një mënyrë të thjeshtë për t'u siguruar që është lehtësisht i kuptueshëm.

Pranë tekstit janë vendosur kuti të vogla që tregojnë emrin e legjislacionit në lidhje me secilën temë.

Të theksuara

Disa fjalë ose shprehje të rëndësishme janë shkruar me “**shkronja të theksuara**,” ose janë nënvizuar për ti theksuar.

Shkronjat Itallike janë përdorur për të treguar shpjegime më të helluara, ose për të ofruar shpjegime.

Siguria në punë: rregullat dhe organizimi

Ka shumë rregullore në lidhje me sigurinë në punë, por kryesorja është **Dekreti Legjislativ 81/2008**, i njohur edhe si **T.U.S.L.** (Legjislacioni i konsoliduar për sigurinë në vendin e punës).

Në këtë manual mund t'i referohemi **T.U.S.L.** si ligj apo legjislacion megjithatë përmbajtja mbetet e njëjtë.

T.U.S.L. është rezultat i shumë ligjeve të miratuara ndër vite të cilat kanë përcaktuar se nuk është e nevojshme të jesh 'punonjës' me pagesë për t'u mbrojtur, por mjafton të kryesh një veprimtari pune në emër të dikujt tjetër, pavarësisht nëse paguhen për të.

Ky ligj dhe rregullat e tij zbatohen jo vetëm për kompanitë, por për të gjitha 'veprimtaritë e punës' dhe për çdo risk të qenësishëm.

Dekreti
Legjislativ
81/2008 Neni 2.

Aksidentet në punë: lëndimet dhe sëmundjet në punë

E thënë thjesht, ky ligj kërkon që të merren të gjitha masat paraprake që punëtorët të mos lëndohen në vendin e punës.

Le të përpiqemi të kuptojmë se si mund të ndodhë kjo dhe si përcaktohen këto mundësi fatkeqe.

Aksident

Kjo është një ngjarje e **drejtpërdrejtë, e menjëhershme**, pra diçka që ndodh, **e shkaktuar nga shumë arsye të mundshme, që dëmton punëtorin**, duke shkaktuar lëndime (plagë, fraktura, etj.) të llojeve të ndryshme.

Aksidentet i atribuohen qartë një shkaku. Këto përfshijnë gabimin njerëzor, dështimin e pajisjeve, sjelljen e parregullt, shkeljen e rregullave të parandalimit, etj.

Ndonjëherë, për fat, nuk ka të lënduar, megjithatë kjo ngjarje ende klasifikohet si një aksident, më konkretisht si një "**përafërsisht humbje**". Këto ngjarje gjithashtu **duhet të hetohen** për të parandaluar që ato të ndodhin përsëri dhe të lëndohet dikush.

Punëtori duhet të paralajmërojë punëdhënësin e tij ose të saj kur ndodhin gjëra të tilla, pikërisht në mënyrë që, duke u përpjekur për të kuptuar shkaqet, të merren masa të tjera paraprake.

Sëmundje profesionale

Sëmundja është dëmtim i shëndetit të punëtorit, i cili shkaktohet edhe nga aktiviteti i punës, por ndryshe nga aksidenti nuk ka menjëhershmeri. Do të thotë që dëmi shkaktohet ngadalë, me muaj dhe/ose vite.

Mund të jetë, për shembull, ekspozimi ndaj agjentëve kimikë të rrezikshëm, kryerja e lëvizjeve të gabuara për një kohë të gjatë, ekspozimi ndaj kushteve të vështira të punës, pa masa paraprake për një kohë të gjatë, etj.

Sëmundjet profesionale mund të **dokumentohen mirë** (d.m.th. të renditura në tabela të veçanta me lista simptomash, detyrash etj) ose **jo**. Dallimi themelor qëndron në faktin se sëmundjet e dokumentuara mbështeten nga një mori studimesh mjekësore, të cilat bëjnë të mundur gjurmimin e dëmtimit në aktivitete specifike të punës, duke e bërë kështu shumë më të lehtë për punonjësin ta provojë.

INAIL (agjensia e sigurimeve për pensionet) dhe siguracion për aksidentet dhe sëmundjet

Kur një punëtor është i punësuar, punëdhënësve të tyre u kërkohet t'i sigurojë ata në mënyrë që të marrin kujdes mjekësor dhe potencialisht të marrin kompensim për çdo sëmundje ose lëndim në vendin e punës.

*Dekreti
presidencial nr.
1124 nga
30.6.1965*

Detyrat, përgjegjësitë, sanksionet

T.U.S.L. kërkon që kompanitë të punësojnë figura të caktuara që kanë për detyrë të përmirësojnë nivelin e sigurisë, duke shmangur kështu lëndimet dhe sëmundjet profesionale.

Sanksionet

Ligji i dënon ata që nuk respektojnë rregullat me sanksione të llojeve të ndryshme, shumë prej të cilave janë të natyrës kriminale (arrest dhe/ose gjobë).

Punëtorët mund t'i nënshtrohen edhe këtyre sanksioneve penale, megjithëse zakonisht është vetë punëdhënësi ai që përdor 'sanksionet e brendshme' (ato të parashikuara në marrëveshjet kolektive të punës), për të trajtuar sjelljen e pahijshme pa përfshirë ligjin.

Punëdhënësi mund të merret me sjellje të pahijshme në mënyra të ndryshme në varësi të situatës. Ato më pak serioze, të cilat nuk sjellin pasoja të veçanta, janë:

- një paralajmërim verbal (një qortim i thjeshtë verbal)
- një letër paralajmëruese (d.m.th. një qortim me shkrim).

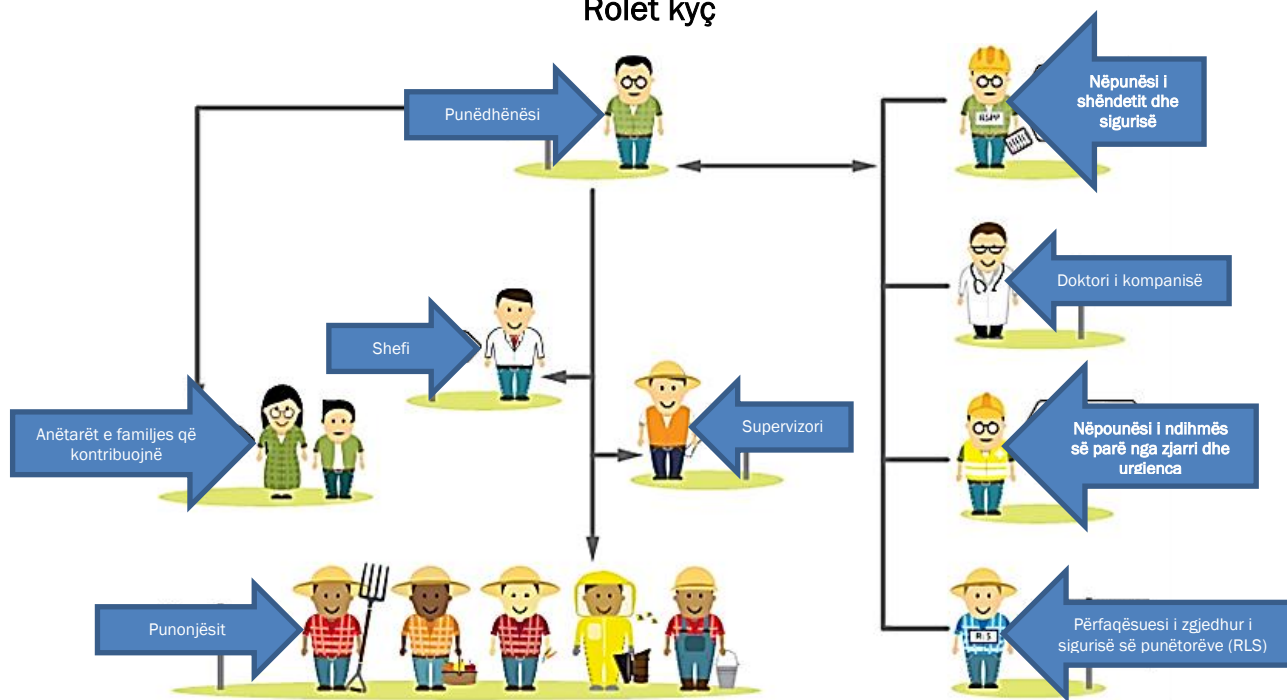
*Neni. 7.
L. 300/1970
"Statuti i
Punëtorëve"
dhe Kontrata
Kombëtare
Kolektive e
Punës (CCNL)*

Njerëzit e përfshirë në sigurinë dhe rolet e tyre

Rolet e luajtura nga personat detyra e të cilëve është të garantojnë sigurinë dhe shëndetin në kompani mund të përcaktohen me ligj (T.U.S.L.) ose t'u caktohen punëtorëve nga punëdhënësi.

Le të shohim se cilët janë këto figura dhe çfarë detyrash kanë.

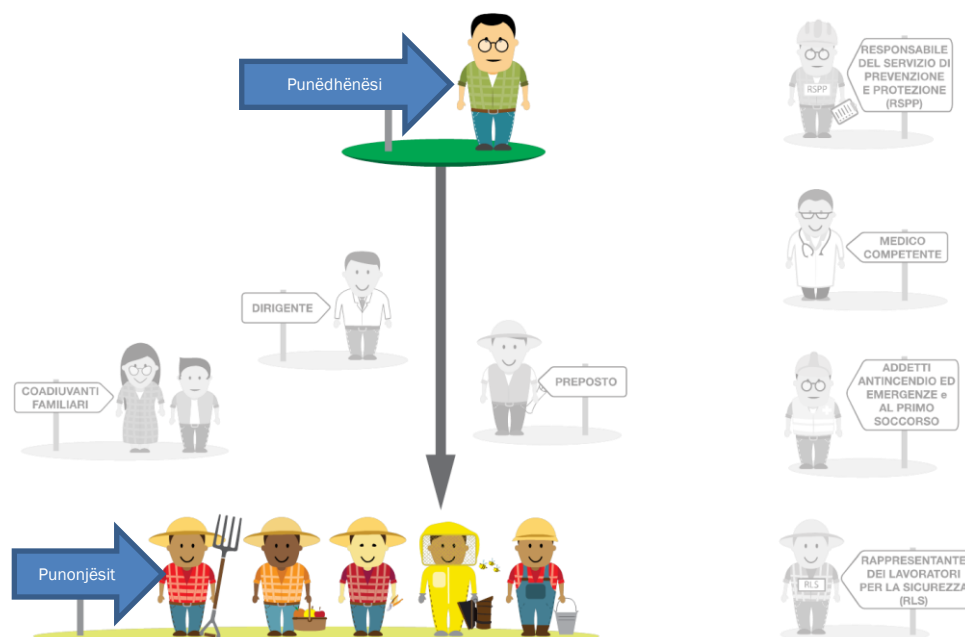
Rolet kyç

Dekret legjislativ
81/2008 Nenet
32;33; 34.

Punëdhënësi

Punëdhënësi është mbajtësi i marrëdhënies së punës, ose në çdo rast ai që është përgjegjës për kompaninë.

Ata janë personi fizik që materialisht ka fuqinë për të marrë vendime dhe për të kryer shpenzime; kjo është arsyeja pse ata janë përgjegjës kryesor për menaxhimin e sigurisë dhe shëndetit të punëtorëve në kompani.

Punëdhënësi, thjesht, është ai që duhet ta organizojë punën në mënyrën më të sigurt të mundshme, p.sh.:

- të vlerësojë rreziqet dhe gjej mënyrën më të mirë për t'i eliminuar ose zvogëluar ato
- të vendosë doktorin e kompanisë të kryejë ekzaminime mjekësore të punëtorëve;
- të informojë punëtorët kur ka rreziqe;
- të trajnojë dhe udhëzojë punëtorët të punojnë në mënyrë të sigurt;
- të vendosë shenja sigurie;
- të caktojë punëtorë për t'u marrë me urgjencat (zjarrfikëse dhe ndihma e parë);
- t'u japë punëtorëve Pajisjet Mbrojtëse Personale që u nevojiten;
- të mbajë makineritë dhe pajisjet e punës në punë dhe të sigurta
- ... shumë gjëra të tjera...

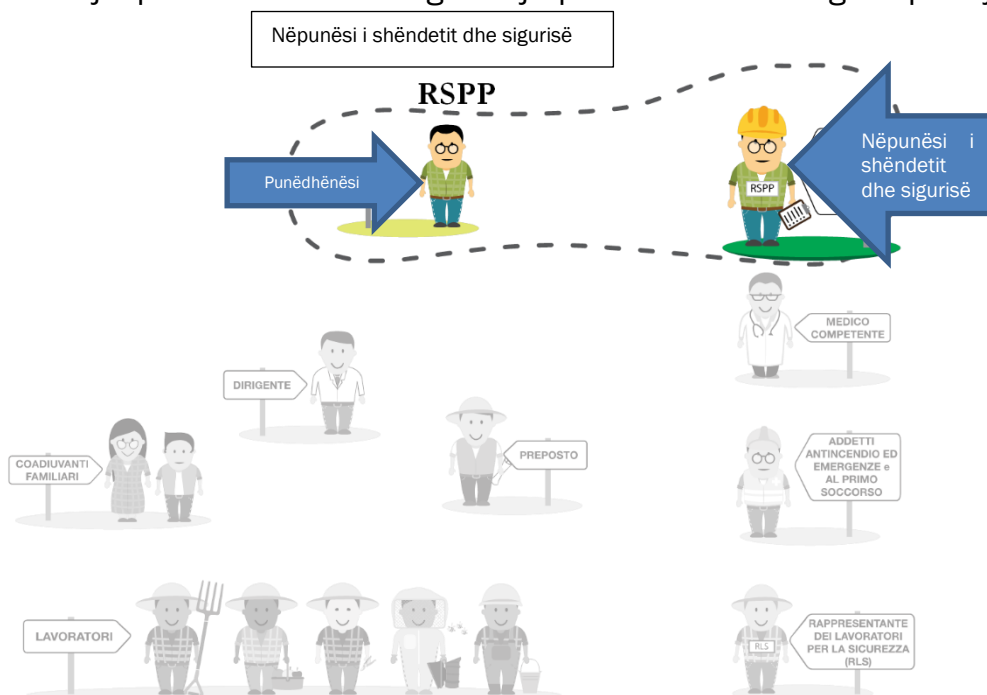
Për të përfunduar këto detyra, punëdhënësi mund të marrë ndihmë nga një sërë njerëzish.

Disa nga këta njerëz plotësojnë rolet që renditen dhe shpjegohen në faqet në vijim.

Nëpunësi i shëndetit dhe sigurisë

Nëpunësi i Shëndetit dhe Sigurisë është personi i ditur dhe me përvojë, roli i të cilit është të 'ndihmojë' punëdhënësin të organizojë punën sa më të sigurt që të jetë e mundur.

Dekret
Legjislativ..81/2
008 Neni 31

Në veçanti, ato ndihmojnë në identifikimin e rreziqeve (të lidhura me punën ose me makineritë dhe pajisjet e përdorura) dhe këshillojnë punëdhënësin se çfarë të bëjë për t'i eliminuar ose zvogëluar ato.

Në disa raste është vetë punëdhënësi ai që e përmbush këtë rol, ndërsa në raste të tjera është një person jashtë kompanisë.

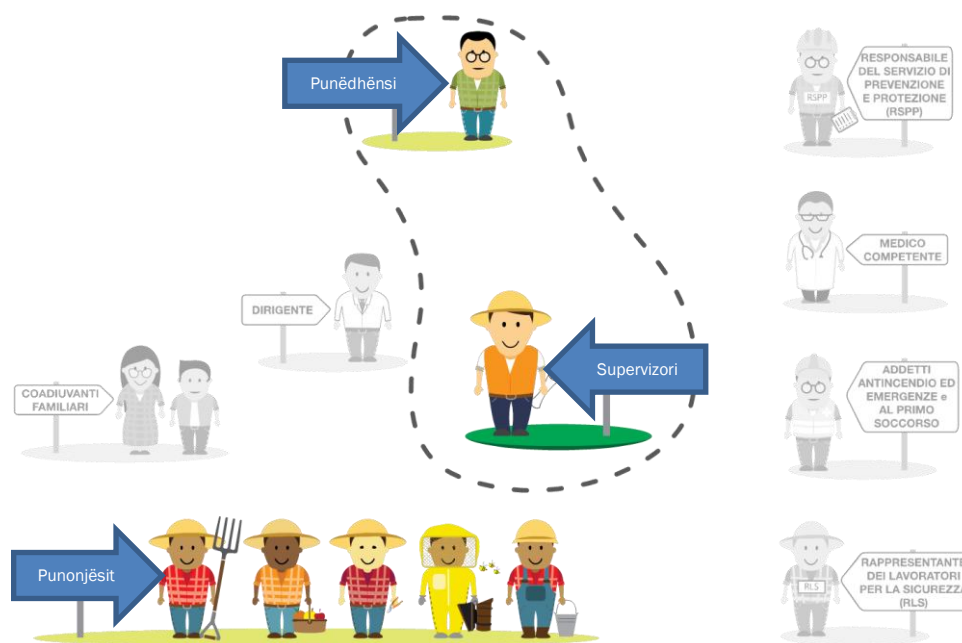
Në ndërmarrjet bujqësore dhe blegtorale me deri në tridhjetë Njësi Pune Vjetore (punonjës me kohë të plotë, siç përcaktohet nga rregulloret e BE-së), **Punëdhënësi mund të kryejë drejtpërdrejt detyrat e Shërbimit për Parandalimin e Riskut dhe Mbrojtjen**, me kusht që ata të kenë ndjekur **kurse trajnimi specifike**. Në ndërmarrjet bujqësore ose njësitë prodhuese me deri në pesë punëtorë, punëdhënësi, pasi ndjek kurset e veçanta, **mund të kryejë drejtpërdrejt detyrat e ndihmës së parë, si dhe parandalimin e zjarrit dhe evakuimit**, edhe kur I kanë besuar detyrat e drejtuesit për shërbimi e parandalimit dhe evakuimit personave të brendshëm, ose shërbimeve të jashtme, duke u dhënë informacion paraprak përfaqësuesve të punëtorëve (nëpunësi i shëndetit dhe sigurisë së punëtorëve).

Supervizori

Mbikëqyrësi i sigurisë është personi që është epror i drejtpërdrejtë (p.sh. kryepunëtor), i cili është përgjegjës për zbatimin e dispozitave të punëdhënësit për sigurinë e punëtorëve.

Në bujqësi, këtë rol e kryejnë shpesh ndihmësit e familjes.

*Dekreti
Legjislativ
81/2008 Neni 2.
Paragrafi 1 pika
e)*

Ata mbikëqyrin, kontrollojnë dhe monitorojnë në emër të punëdhënësit.

Atyre u kërkohet të qortojnë punëtorët që nuk respektojnë rregullat e sigurisë dhe nëse vazhdojnë të mos respektojnë, duhet të njoftojnë punëdhënësin, i cili do të marrë masat e nevojshme.

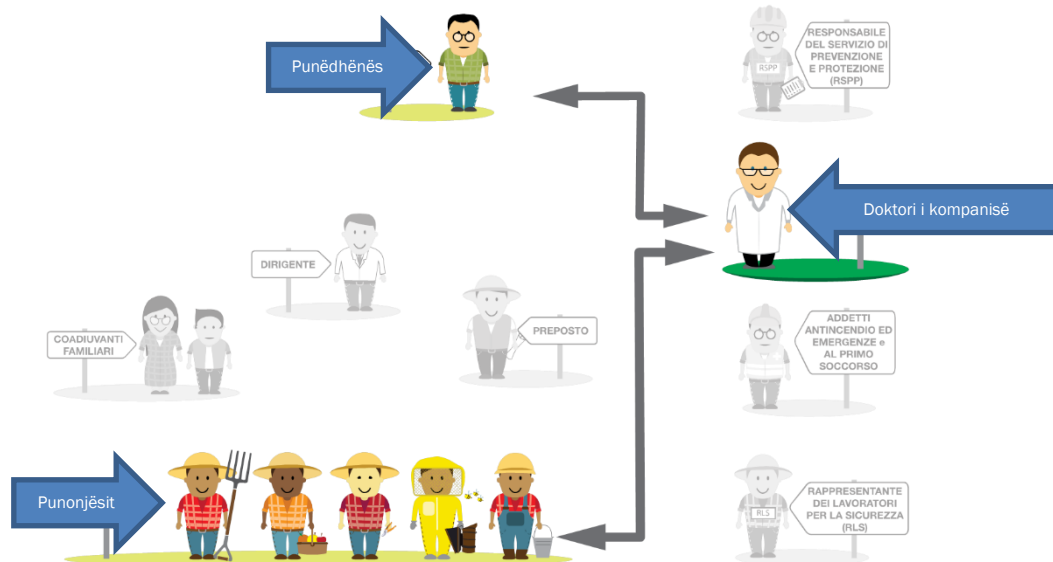
Kështu, punonjësi duhet të ndjekë udhëzimet e mbikëqyrësit.

Mbikëqyrësi gjithashtu ka për detyrë të ndërpresë punën nëse kupton se ekziston rreziku për sigurinë e punëtorit që kryen detyrën.

Doktori i kompanisë

Doktori i kompanisë është përgjegjës për monitorimin e shëndetit të punëtorëve dhe për të siguruar që aktivitetet që ata kryejnë të mos çojnë në ndonjë gjendje shëndetësore.

Neni 2 paragrafi
1 shkronja h)
Dekreti
Legjislativ
81/2008

Doktori është përgjegjës për:

- **ekzaminimet e përshtatshmërisë së punës** (d.m.th. sigurohen që gjendja shëndetësore e punëtorit është në përputhje me llojin e rreziqeve që ekzistojnë në aktivitetet e tyre të punës); ky ekzaminim bëhet në momentin e rekrutimit, ose kur punëtorit i jepen detyra të tjera nga ato fillestare (për shembull, nëse është rënë dakord për një ndryshim pozicioni);
- kryerjen e vlerësimeve të papërshtatshmërisë së pjesshme të përkohshme ose të përhershme, kur kërkohet. Kjo do të thotë që punëtori mund të punojë, por nuk mund të bëjë gjithçka që munden punëtorët e tjerë. Kur doktori jep papërshtatshmëri të pjesshme, duhet të informojë punëdhënësin.
- kontrollet periodike, zakonisht një herë në vit, për të kontrolluar gjendjen shëndetësore të punëtorit;
- ekzaminimet pas mungesës nga puna për më shumë se 60 ditë për çfarëdo arsye.
- ekzaminimet në përfundim të punës, kur kërkohet me ligj.
- vizita në vendin e punës, për të siguruar kushte higjienike.

Bizneset bujqësore duhet të caktojnë një doktor kompetent kur janë të pranishme rreziqet e mëposhtme:

- *Trajtimin manual të ngarkesave*
- *risk biologjik*
- *risk kimik*
- *risk zhurme*
- *testimi për drogë dhe alkool për punëtorët që drejojnë pajisje mekanike*

Shënim:

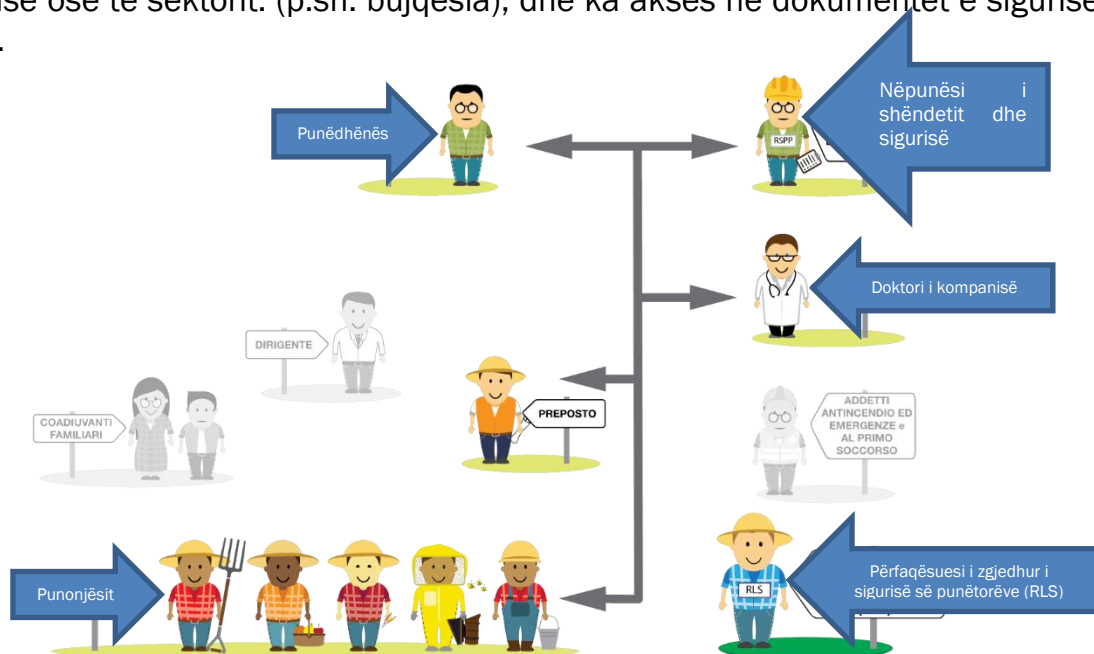
Në sektorin e bujqësisë, në rastin e punës së **rregullt dhe të thjeshtë**, ekzaminimi mjekësor për punëtorët sezonalë dhe me afat të caktuar duhet të kryhet në baza **vjetore** dhe mund të **'mbartet'** në ferma të tjera. Kjo do të thotë që punëtorët që ndryshojnë fermat për të bërë punë të ngjashme nuk kanë nevojë të përsërisin ekzaminimin e tyre vjetor.

Ligji i
konvertuar nga
Dekreti
Legjislativ n.
18/2020 (Ligji
24 Prill 2020,
nr. 27)

Përfaqësuesi i zgjedhur i sigurisë së punëtorëve (RLS) - Përfaqësuesi i emëruar i sigurisë së punëtorëve (RLST)

Kjo figurë është një punëtor, i zgjedhur nga punëtorët e kompanisë (RLS), ose i emëruar nga organet e përbashkëta (organet e formuara nga disa shoqata punëdhënësish dhe punëtorësh, p.sh. F.A.V.L.A) (RLST) që përfaqëson punëtorët e kompanisë ose të sektorit. (p.sh. bujqësia), dhe ka akses në dokumentet e sigurisë në punë.

Dekret
Legjislativ
81/2008
nenet 47: 48;49

Emërimi ose zgjedhja e përfaqësuesit të sigurisë ndryshon sipas madhësisë së kompanisë.

Ata kryejnë funksionet e mëposhtme:

- Paralajmërojnë menaxherin e kompanisë për rreziqet e identifikuar gjatë veprimtarisë së tyre;
- Promovojnë hartimin, identifikimin dhe zbatimin e masave të përshtatshme parandaluese për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë së punëtorëve;
- Shprehin opinione gjatë vizitave dhe inspektimeve të kryera nga autoritetet përkatëse;
- Marrin pjesë në mbledhjen periodike të referuar në nenin 35 të Dekretit Legjislativ 81/2008. Dekret Legjislativ 81/2008.

Roli u jep **akses në të gjitha fushat e punës** dhe nëse ata besojnë se masat e marra për të mbrojtur punëtorët janë të pamjaftueshme, **ata mund t'ia referojnë çështjen autoriteteve përkatëse.**

Ata gjithashtu duhet të japin mendimin e tyre për:

- Vlerësimin e riskut;
- caktimin e nëpunësve të parandalimit dhe mbrojtjes;
- caktimin dhe trajnimin e personave përgjegjës për parandalimin e zjarrit, ndihmën e parë, evakuimin e punëtorëve.

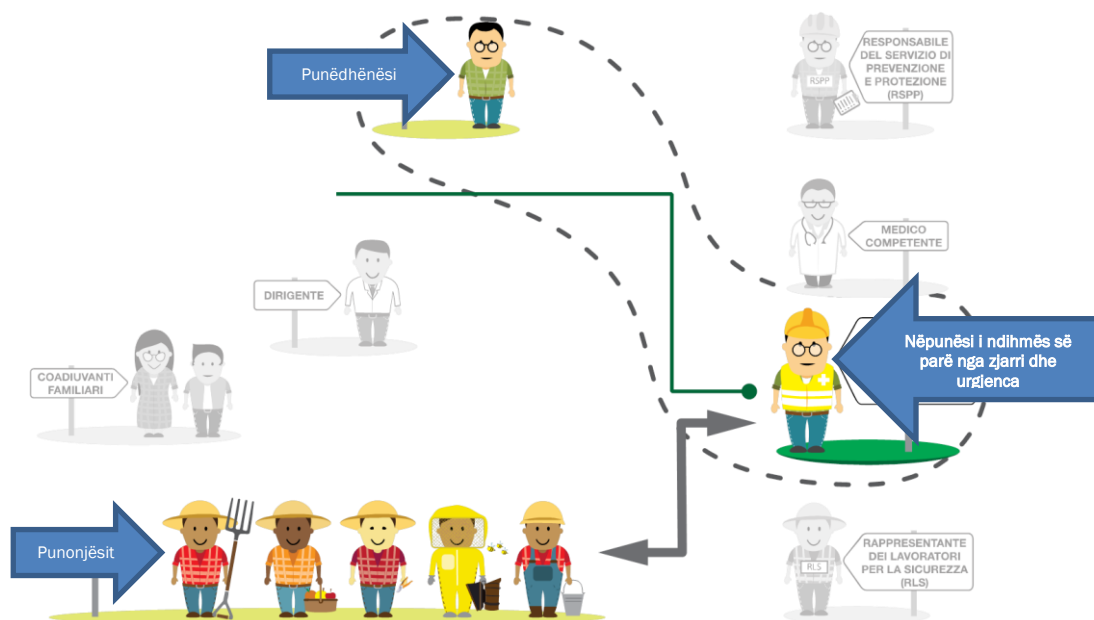
Për këto arsye, përfaqësuesi i sigurisë së punëtorëve është një person shumë i rëndësishëm në kompani.

Për të kryer këtë detyrë, RLS/RLST duhet të ndjekë një kurs trajnimi të veçantë dhe të jetë i përditësuar duke ndjekur trajnime të rregullta.

Nëpunësit e urgjencës (ndihma e parë nga zjarri dhe urgjenca)

Punonjësit e urgjencës (zjarri dhe ndihma e parë)

Këta janë punëtorët, të zgjedhur nga punëdhënësi, të cilët kanë për detyrë të ndërhyjnë në rast zjarri ose lëndimi të një punëtori.

Për ta bërë këtë, ata ndjekin kurse speciale për shuarjen e zjarrit dhe ndihmën e parë dhe duhet të mbajnë trajnimin e tyre të përditësuar në përputhje me ligjin.

Në varësi të madhësisë së kompanisë ose detyrave që po kryhen, punëdhënësi mund të emërojë disa nëpunës urgjence.

Siç u përmend më lart, në disa ferma, pozicionin e menaxherit të urgjencës mund ta mbajë edhe vetë punëdhënësi.

Është e rëndësishme që të gjithë punëtorët të dinë se cilët janë nëpunësit e urgjencës. Kjo është arsyeja pse emrat e tyre shkruhen gjithmonë në njoftimet e shfaqura në vende të ndryshme dhe të komunikuara nga punëdhënësi.

Neni 2.
Paragrafi 1
shkronja h)
Dekreti
Legjislativ
81/2008

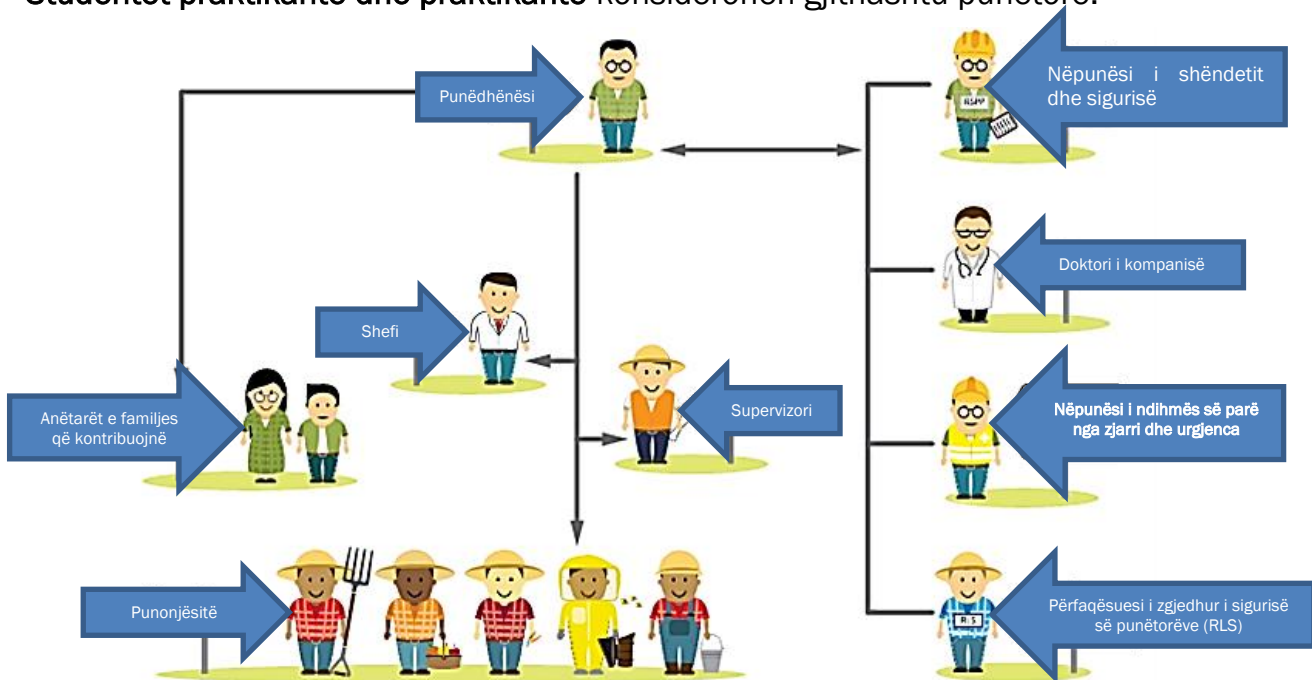
Punonjësit

Punëtor është kushdo që kryen punë të organizuar nga dikush.

Nuk ka rëndësi nëse ata paguhen apo punojnë falas për të mësuar një zanat.

Studentët praktikantë dhe praktikantë konsiderohen gjithashtu punëtorë.

*Dekreti
legjislativ
81/2008
Neni 2 paragrafi
1 germa a; Neni
20*

Të gjitha rregulloret ekzistojnë për të mbrojtur shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve, por pikërisht për këtë arsye edhe ata duhet të respektojnë disa rregulla. Në veçanti, punëtorët:

- duhet të kujdesen për sigurinë dhe shëndetin e tyre dhe të kujtudo tjetër të pranishëm në vendin e punës;
- duhet të respektojnë dispozitat dhe udhëzimet e dhëna nga punëdhënësi, edhe nëpërmjet mbikëqyrësve të tyre;
- duhet të përdorin saktë makineritë, pajisjet, veglat, substancat dhe komponimet e rrezikshme, mjetet e transportit, pajisjet e tjera të punës dhe pajisjet e sigurisë
- duhet të mbajnë saktë pajisje mbrojtëse, kur kërkohet;
- duhet të njoftojnë punëdhënësin ose personin përgjegjës nëse vihen në dijeni për ndonjë rrezik ose për ndonjë mosfunksionim të një makinerie, duke informuar përfaqësuesin e sigurisë së punëtorëve.
- nuk duhet të heqin ose modifikojnë pajisjet e sigurisë ose sinjalistikës ose kontrollit.
- nuk duhet të bëjnë gjëra që nuk janë në kompetencën e tyre, ose që mund të zvogëlojnë sigurinë e tyre ose të punëtorëve të tjerë.
- duhet të ekzaminohen nga doktori i punës.
- duhet të ndihmojnë punëdhënësin, menaxherët dhe mbikëqyrësit që të bëjnë të gjitha gjërat që kërkojnë ligjet për të garantuar sigurinë.

Punëtorët gjobiten ose arrestohen nëse shkelin detyrimet e mësipërme, por zakonisht punëdhënësi ndërhyr fillimisht me paralajmërime disiplinore.

Organet mbikëqyrëse: 'Policia e Punës'

Për të garantuar respektimin e ligjeve, ka organe të caktuara që kanë për detyrë të mbikëqyrin, të bëjnë kontrolle parandaluese ose të ndërhyjnë në rast aksidentesh; ndër këto organe, më të përfshirët janë:

- **Inspektorati Kombëtar i Punës** - Ky është organi shtetëror me përgjegjësi për sigurinë në punë (Dekreti Fiskal 2022)
- **S.Pre.S.A.L.**- Ky është shërbimi i parandalimit të Rajonit të Piemontes, i cili ka të njëjtat detyra si Inspektorati Kombëtar i Punës, por është përgjegjësi e çdo rajoni individual.
- **Brigada e Zjarrfikësve** – Kjo ka statusin e Policisë Gjyqësore të kufizuar në detyrat e parandalimit të zjarrit.

Këto organe të emëruara kryejnë rolin e 'policisë së punës'; ata mund të kryejnë inspektime për të kontrolluar pajtueshmërinë e rregullt dhe mund të sanksionojnë ata që nuk janë në përputhje.

Si menaxhohet siguria: masat mbrojtëse

T.U.S.L. thekson se për të garantuar shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës duhet të bëhen disa gjëra shumë të rëndësishme.

Këto quhen '**masa mbrojtëse**' dhe janë përgjegjësi e punëdhënësit, por në disa raste punëdhënësi mund t'ia delegojë ato personave të tjerë. Masat kryesore mbrojtëse përfshijnë sa vijon:

*Dekreti
Legjislativ.81/2
008
Neni 15*

Dokumenti i vlerësimit të riskut

Përgatitja e vlerësimit të riskut është një nga detyrimet kryesore të punëdhënësit dhe nuk mund të delegohet. Duhet të plotësohet në bashkëpunim me nëpunësin e shëndetit dhe sigurisë, përfaqësuesin e sigurisë së punëtorëve dhe doktorin e kompanisë.

*Dekrteti
Legjislativ
81/2008
Nenet 17; 28;*

Është një dokument i shkruar i cili niset nga rreziqet e pranishme në çdo veprimtari apo detyrë pune, vlerëson seriozitetin e rreziqeve dhe jep udhëzime për mënyrat e zvogëlimit ose eliminimit të rreziqeve.

Në këtë dokument ka udhëzime për:

- Si të punohet në mënyrën më të sigurt.
- Cilat pajisje mbrojtëse personale të vishni (PPE).

Udhëzimet që u jepen punëtorëve janë një lloj 'përkthimi' praktik i këtyre vlerësimeve.

Informacion, trajnimi fillestar dhe trajnimi praktik

Për të punuar në mënyrë të sigurt, është shumë e rëndësishme që punëtorët të jenë:

- të informuar për rreziqet që ekzistojnë në vendin e punës.
- të trajnuar për ti evituar ato.
- të trajnuar për përdorimin e pajisjeve që mund të jenë të rrezikshme.

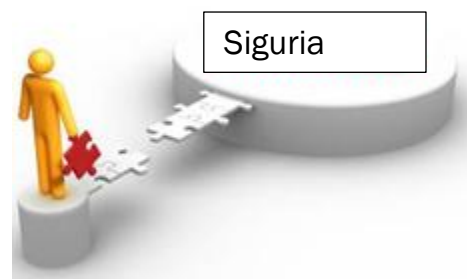
Informacion

Është e rëndësishme që punëtorëve t'u jepet informacion për procedurat, metodat dhe sistemet për të punuar në mënyrë të sigurt.

Mund të përdoren shenja, ngjyra, sinjale drite, sinjale zanore (tinguj të veçantë).

Ligji kërkon që punëtori të kuptojë:

- Rreziqet shëndetësore dhe të sigurisë që lidhen me aktivitetet e kompanisë.
- Rreziqet specifike ndaj të cilave ata janë të ekspozuar.
- Rreziqet që lidhen me përdorimin e substancave dhe komponimeve të rrezikshme (kimike).
- Procedurat për ndihmën e parë, shuarjen e zjarrit dhe evakuimin.

Mund ta përmbledhim informacionin me këtë frazë: '**punëtori e di**'.

Trajnimi fillestar

Trajnimi fillestar është procesi i transferimit të njohurive në mënyrë që punëtorët të mund të kryejnë detyrat e tyre në mënyrë të sigurt, të jenë në gjendje të njohin dhe identifikojnë rreziqet dhe të dinë se çfarë të bëjnë për t'i shmangur ato.

*Dekreti
Legjislativ*

Trajnimi fillestar shpesh zhvillohet në klasë me kurse speciale me kohëzgjatje të ndryshme në varësi të llojit dhe nivelit të rreziqeve të pranishme.

Në sektorin e bujqësisë, kurset e trajnimit për shëndetin dhe sigurinë për punëtorët duhet të zgjasin të paktën 12 orë, që korrespondon me një nivel rreziku 'mesatar'.

Ne mund ta përmbledhim informacionin me këtë frazë: "**punëtori di se çfarë të bëjë**".

Trajnimi për shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve duhet të përditësohet periodikisht, të paktën çdo pesë vjet.

Shënim:

Për punëtorët sezonalë të bujqësisë, janë aplikuar thjeshtime në lidhje me informacionin dhe trajnimin.

*Në këtë rast, detyrimet konsiderohen të përmbushura duke i dorëzuar punëtorit dokumente që përmbajnë **informacion mbi**:*

- *identifikimin, reduktimin dhe menaxhimin e risqeve;;*
- *njohuri dhe procedura të dobishme për kryerjen e sigurt të detyrave në kompani;*
- *njohuri dhe procedura të dobishme për identifikimin, eliminimin, reduktimin dhe menaxhimin e risqeve në vendin e punës.*

*Këto **dokumente duhet të jenë të çertifikuara** nga bordi shëndetësor vendas ose nga organet dypalëshe (p.sh. EBAT FAVLA) dhe nga organet e përbashkëta të sektorit të bujqësisë dhe bashkëpunimit në nivel kombëtar ose territorial.*

*Punëtorët nga vendet e tjera duhet gjithashtu **të jenë në gjendje të kuptojnë gjuhën** e përdorur në dokumentet e informacionit dhe trajnimit.*

*Dekreti
ndërmëstros
nga 27/03/2013*

Trajnimi praktik

Pas përfundimit të trajnimit fillestar, punëtorët duhet të kuptojnë se si të përdorin fizikisht pajisjet ose si të mbajnë PPE në mënyrë korrekte.

Prandaj, trajnimi praktik i mëson punëtorit se si të përdorë saktë pajisjet, makineritë, sistemet dhe pajisjet mbrojtëse personale dhe si të trajtojnë substancat dhe përbërjet kimike.

*Dekreti
Legjislativ
81/2008*

Trajnimi praktik duhet të jepet drejtpërdrejt në vendin e punës dhe nga një person me përvojë. Duhet të rezultojë që punëtori të jetë në gjendje të përdorë pajisjet në mënyrë të pavarur.

Është gjithashtu e nevojshme të regjistrohet trajnimi i dhënë për çdo punëtor në një regjistër të veçantë.

Ne mund ta përmbledhim informacionin me këtë frazë: 'punëtori di se çfarë të bëjë dhe gjithashtu si ta bëjë atë'.

Kualifikimet për të përdorur disa mjete / materiale të caktuara (“liçencë”)

Dekreti
Legjislativ
81/2008
Neni 73

Liçencë për përdorimin e pajisjeve

Legjislacioni parashikon që vetëm punëtorët të cilët janë trajnuar siç duhet për përdorimin e makinerive të caktuara (dhe aksesoreve të tyre), p.sh. **traktorë** me binar ose me rrota, **korresë frutash**, **kamion me pirunë ose pirunë teleskopik**, etj. lejohen t'i përdorin.

Këto kurse kualifikimi çojnë në lëshimin e një 'liçence'.

Kushdo që nuk ka kualifikimin (liçencën) e kërkuar nuk mund të përdorë makinerinë përkatëse.

Lista e pajisjeve që kërkojnë një kualifikim të veçantë gjendet në një rregullore të quajtur Marrëveshja Shtet-Rajone e datës 22/02/2012.

Kualifikimet janë të vlefshme për 5 vjet, pastaj trajnimi duhet të ribëhet.

Liçenca për mbrojtjen e të mbjellave

Kërkohet gjithashtu një kualifikim i veçantë për të qenë në gjendje të kryeni trajtime të bimëve me kimikate: **liçenca për mbrojtjen e të mbjellave**.

Kushdo që nuk e ka këtë liçencë nuk mund të përdorë kimikate për mbrojtjen e të mbjellave.

Edhe në këtë rast, rinovimi kërkohet çdo pesë vjet pas një kursi rifreskues.

Informacion i rëndësishëm në lidhje me shenjat, etiketat dhe PPE

Para se të flasim për risqet kryesore të pranishme në bujqësi dhe mënyrat për t'i parandaluar, eliminuar ose reduktuar ato, së pari duhet **të njihemi me:**

- **Shenjat**, të cilat tregojnë praninë e rreziqeve, ose që na japin informacion të rëndësishëm.
- **Etiketat**, të cilat tregojnë praninë e rreziqeve në produktet kimike.
- **PPE (Pajisje personale mbrojtëse)**, të cilat na mbrojnë, ose kufizojnë dëmet e shkaktuara nga rreziqet.

Përmbledhja e sinjalizimit

Sinjalet mund të bëhen me gjeste, me ngjyra, me tinguj ose me drita.

Këto sinjale janë të rëndësishme sepse paralajmërojnë punëtorët për praninë e rreziqeve të mundshme.

Ato kryesore janë, për shembull:

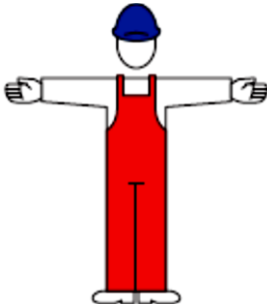
- **Zhumruet** për të sinjalizuar makineri lëvizëse: qendro larg.
- **Drita pulsuese** për të paralajmëruar makineri lëvizëse: qendro larg.

Sinjale duke përdorur gjeste

Disa janë të përcaktuara me ligj, por mund të përdoren gjithashtu të tjera. **Çelësi është të bini dakord paraprakisht për kuptimin**, sepse është e rëndësishme që sinjalizuesi dhe operatori të kuptojnë njëri-tjetrin mirë.

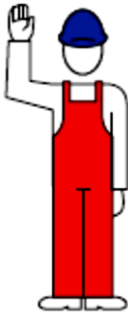
Bashkalidhur
XXXII
Dekreti
Legjislativ 81/08

Sinjale të përgjithshme

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Fillimi Mbani shënim Duke marrë përgjegjësi	Dy krahët janë të hapura horizontalisht dhe pëllëmbët janë hapura	

Nga ky moment, operatori nuk duhet të kryejë më asnjë lëvizje, përveçse nën drejtimin e sinjalizuesit

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Fundi Fundi i operacioneve	Të dy duart janë të bashkuara në lartësinë e gjoksit	

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Ndalo Fundi i manovrës	Krahu i djathtë është i ngritur lart, pëllëmba e hapur	

Ky sinjal nuk tregon një situatë të rrezikshme, por vetëm ndërprerjen e një operacioni.

Lëvizje vertikale

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Më lartë	Krahu i djathtë është i ngritur lart, pëllëmba e dorës është përballë trupit me gishtin tregues lart duke gjurmuar një rreth	

Tregon që duhet ngritur ngarkesa

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Më poshtë	Krahu i djathtë është shtrirë poshtë, pëllëmba e dorës është përballë trupit me gishtin tregues poshtë duke gjurmuar një rreth	

Tregon që duhet ulur ngarkesa

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Distancë vertikale	Duart tregojnë distancën	

Tregon hapësirën reale të pranishme midis ngarkesës dhe pikës ku do të depozitohet vertikalisht (p.sh. nga dyshemeja ose nga ngarkesa ku duhet të ulet).

Lëvizje horizontale

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Shko përpara	Të dy krahët të palosur, pëllëmbët e hapura përballë parakrahut që bëjnë lëvizje të ngadalta drejt trupit	

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Shko pas	Të dy krahët të palosur, pëllëmbët e kthyer nga poshtë në lidhje me parakrahun duke bërë lëvizje të ngadalta larg trupit	

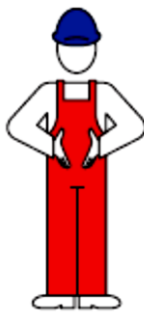
Të dy sinjalet i referohen pozicionit të sinjalizuesit, i cili ndodhet në një pozicion të sigurt përballë operatorit.

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Djathtas Në lidhje me sinjalizuesin	Krahu i djathtë është në pozicion horizontal me pëllëmbën e dorës të drejtuar poshtë, duke treguar drejtimin duke bërë lëvizje të vogla	

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Majtas Në lidhje me sinjalizuesin	Krahu i majtë është në pozicion horizontal me pëllëmbën e dorës të drejtuar poshtë, duke treguar drejtimin duke bërë lëvizje të vogla	

Shënim sigurie

Meqenëse nuk ka shumë kuptim të tregosh djathtas dhe majtas (pasi ato janë të kundërta në lidhje me pozicionin e sinjalizuesit), duhet të kuptohet më mirë si 'në anën e treguar nga pozicioni i dorës'.

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Distanca horizontale	Duart tregojnë distancën	

Tregon hapësirën reale të pranishme midis ngarkesës dhe pikës ku do të depozitohet, horizontalisht (p.sh. nga një mur ose nga një ngarkesë tjetër).

Rrezik

Kuptimi	Përshkrimi	Figura
Rrezik Ndalim ose ndalim urgjent	Të dy krahët janë të ngritur lart dhe pëllëmbët janë të hapura	

Shenjat

Shenjat që na japin informacion të rëndësishëm njihen si shenja sigurie.

Në varësi të llojit të informacionit që na japin, ato kanë një formë ose ngjyrë të veçantë që është lehtësisht e dukshme.

Shenjat e sigurisë duhet të kenë disa karakteristika të rëndësishme:

- duhet të jenë të përshtatshme për situatën;
- duhet të jenë konsistente (shenjat konfliktuale nuk mund të bashkëjetojnë);
- duhet të jenë të dukshme dhe të lexueshme, duke informuar për situatën aktuale dhe për këtë arsye hiqen ose përditësohen kur ka ndryshime që i bëjnë atë jo koherente.

Dimensionet llogariten sipas distancës nga e cila duhen parë.

Tabela më poshtë tregon kuptimet e formave dhe ngjyrave

*Titulli V
Dekreti
Legjislativ
81/2008
Nenet 161 e më
tej*

<i>Shenja</i>	<i>Kuptimi</i>	<i>Karakteristikat</i>
	Shenjat e ndalimit	formë rrethore kufiri i kuq sfond i bardhë piktogram (figurë) që tregon ndalimin shirit i kuq i zhdrejtë tërthor
	Shenjat e shuarjes së zjarrit	formë katrore ngjyrë të kuqe piktogramë (figura) e bardhë që tregon pajisjet e shuarjes së zjarrit
	Shenjat paralajmëruese	formë trekëndore me majë sipër kufiri i zi sfond i verdhë piktogramë (figura) e zezë që tregon rrezikun
	Shenjat e detyrueshme	formë rrethore sfondi dhe kufiri blu piktogram (figurë) që tregon detyrimin
	Shenjat e shpëtimit	formë katrore me ngjyrë të gjelbër piktogram i bardhë (figura) që tregon rrugën ose daljen e urgjencës

Shenja ndalimi

Disa shëmbuj:

*Nuk lejohet
duhnapirja*

*Nuk lejohet
heqja e
mbrojtësve
të
makinerisë*

*Nuk lejohen
duhnapirja
dhe flaka*

*Nuk lejohet
riparimi dhe
lubrifikimi i
pjesëve
lëvizëse
moving parts*

*Nuk lejohet
aksesi nga
persona të
paautorizuar*

Shenja detyrimi

Disa shëmbuj:

Mbroni sytë
me syze

Vendosni
kaskë
mbrojtëse

Mbani
doreza

Vendosni
maskë
kundër
gazit

Mbroni
dëgjimin

Vishni
këpucë
sigurie

Veshje me
dallueshmë
ri të lartë

Vishni
pajisje
sigurie

Vendosni
veshje
mbrojtëse

Pajisje
paralajmëri
mi akustik

Shenja paralajmëruese (kur ka rrezik)

Disa shëmbuj:

Rreziku i
shtypjes së
duarve

Rreziku i
rënies së
materialit

Rreziku i
pjesëve të
lëvizshme

Lëndë
djegëse

Rrezik
zhurmës

Rreziku i
copëzave
fluturuese

Rreziku i
ngarkesave
të
pezulluara

Rrezik lidhur me trajtimin e
makinerisë pirun

Rreziku i
demave

Shenja zjarri

Disa shëmbuj:

Fire alarm

Fikëse zjarri

Bobina e zorrës

Hidrante

Drejtimi i zjarrfikësve

Shenja shpëtimi

Disa shëmbuj:

Dalje urgjence
dijathtas

Dalja

Pikë takimmi

Kutia e ndihmës së pare

Çellësi i urgjencës

Etiketa paralajmëruese në makineritë bujqësore

Në traktorë, apo makineri të tjera bujqësore, vendosen disa etiketa ngjitëse të cilat paralajmërojnë punëtorin për disa rreziqe të pranishme.

Disa shembuj të këtyre etiketave dhe kuptimet e tyre janë dhënë më poshtë.

Rrezik, mos qëndroni midis makinerisë dhe traktorit

Rrezik, mos u ulni në krah

Rrezik përmbysjeje, ngrini kornizën mbrojtëse

Rrezik përplasjeje, mbani një distancë të sigurt

Rreziku kontakti
me sipërfaqet e
nxehta

Rreziku shtypjeje -
mbajini duart bosh

Rrezik
përdredhjeje –
mbajini duart bosh

Makineria duhet
të përdoret vetëm
nga një person

Shënim sigurie

Gjithmonë kushtojini vëmendje paralajmërimeve në këto etiketa: është e rrezikshme të prekni ose të afroheni jo vetëm kur makineria është në lëvizje, por ndonjëherë edhe kur është e ndaluar!

Etiketat mbi produktet kimike

Etiketat ngjiten në kontejnerë për të paralajmëruar për rreziqet që ekzistojnë kur bini në kontakt me agjentët kimikë që ato përmbajnë.

'Piktogrami' është dizajni që simbolizon llojin e rrezikut

Tabela e etiketave kimike dhe kuptimi i tyre

Piktogram paralajmërues (Rregullorja e KE-së 1272/2008)	Kuptimi (shpjegimi dhe masat paraprake)	Shembull
 Eksploziv	Klasifikimi: substanca ose komponime që mund të shpërthejnë nga një shkëndijë, ose që janë shumë të ndjeshme ndaj goditjeve ose fërkimit. Masat paraprake: shmangni goditjet, fërkimet, flakët ose burimet e nxehtësisë.	Trikloridi i azotit Nitroglicerina
 Lëndë djegëse	Klasifikimi: substancat ose komponimet: <ul style="list-style-type: none"> që mund të mbinxehet dhe më pas të ndizet në kontakt me ajrin në një temperaturë normale pa përdorur energji që mund të ndizen shumë lehtë, për shkak të një shkëndije të thjeshtë edhe vazhdojnë të digjen nga larg Lëngje që kanë një pikë ndezjeje ndërmjet 21 dhe 55°C. 	Benzinë Etanol Açeton Terpentinë Llak Vajguri LPG

Titulli V
Dekreti
Legjislativ
81/2008
Neni 161 dhe
më tej

Piktogram paralajmërues (Rregullorja e KE-së 1272/2008)	Kuptimi (shpjegimi dhe masat paraprake)	Shembull
	<ul style="list-style-type: none"> Gazra të cilët në kontakt me ujin ose ajrin e lagësht krijojnë gazra shumë të ndezshëm në sasi të rrezikshme. <p>Masat paraprake: Shmangni kontaktin me materialet që marrin flakë (si ajri dhe uji).</p>	
	<p>Klasifikimi: substancat ose komponimet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lëngj pika e djegies së të cilëve është nën 21 °C.. Që mund të mbinxehen dhe më pas të ndizen në kontakt me ajrin në një temperaturë normale pa përdorur energji. Që mund të ndizet shumë lehtë, për shkak të një shkëndije të thjeshtë edhe të vazhdojë të digjet nga larg. Gazra që mund të mbinxehen në kontakt me ujin ose ajrin e lagësht, duke krijuar gazra jashtëzakonisht të ndezshëm në sasi të rrezikshme. <p>Masat paraprake: Shmangni kontaktin me materialet që marrin flakë (si ajri dhe uji).</p>	Benzinë Parafinë Butani Metani Acetilen
 Që merr flakë	<p>Klasifikimi: substanca që sillen si oksidantë në lidhje me shumicën e substancave të tjera ose që çlirojnë lehtësisht oksigjen atomik ose molekular, dhe në këtë mënyrë lehtësojnë ndezjen e substancave të djegshme.</p> <p>Masat paraprake: Shmangni kontaktin me materiale që marrin flakë.</p>	Oksigjen Nitrati kaliumi Peroksid hidrogjeni
 Gaz nën presion	<p>Klasifikimi: cilindra ose kontejnerë të tjerë të gazrave nën presion, të ngjeshur, të lëngshëm, të ftohtë, të tretur.</p> <p>Masat paraprake: Transportoni, trajtoni dhe përdorni me kujdesin e duhur.</p>	Oksigjen Acetilen
 Lëmdë gjerrëse	<p>Klasifikimi: këto kimikate shkatërrojnë indet e gjalla dhe/ose materialet e gjalla.</p> <p>Masat paraprake: mos thithni dhe shmangni kontaktin me lëkurën, sytë dhe veshjet.</p> <p>Mbroni veten duke: veshur PPE si doreza, syze, tuta</p>	Acidi klorhidrik Acidi hidrofluorik

Piktogram paralajmërues (Rregullorja e KE-së 1272/2008)	Kuptimi (shpjegimi dhe masat paraprake)	Shembull
Toksike 	Klasifikimi: substanca ose komponime të cilat, duke u thithur, gëlltitur ose depërtuar në lëkurë, mund të përfshijnë rreziqe serioze, akute ose kronike, madje edhe vdekje. Masat paraprake: kontakti me trupin duhet të shmanget. Mbroni veten duke: veshur PPE, siç janë maskat filtruese të fytyrës	Klorur bariumi Oksid karboni Metanol Trifluorid bor
 Toksike në afat të gjatë	Klasifikimi: Substanca ose komponime të cilat, nëse thithen, gëlltiten ose përthithen përmes lëkurës, shkaktojnë rreziqe jashtëzakonisht serioze akute ose kronike dhe çojnë lehtësisht në vdekje. Masat paraprake: duhet të shmanget kontakti me trupin, thithja dhe gëlltitja, si dhe ekspozimi i vazhdueshëm ose i përsëritur edhe ndaj përqendrimeve të ulëta të substancës ose preparatit. Mbroni veten duke: veshur PPE si maskat filtruese të fytyrës, dorezat, tuta	Cianidi Nikotinë Acidi hidrofluorik
 Iritues	Klasifikimi: substanca ose komponime jo korrozive që mund të shkaktojnë acarim në kontakt të menjëhershëm, të zgjatur ose të përsëritur me lëkurën ose membranat mukoze. Masat paraprake: Avujt nuk duhet të thithen dhe duhet të shmanget kontakti me lëkurën. Mbroni veten duke: veshur PPE si maskat filtruese të fytyrës dhe dorezat	Klor kalciumi Karbonat natriumi
 Të dëmshme për produkte të dëmshme afatgjatë	Klasifikimi: substanca ose komponime të cilat, nëse thithen, gëlltiten ose absorbohen përmes lëkurës, mund të shkaktojnë efekte jo-kërcënuese për jetën; ose substanca të cilat, nëse thithen, mund të shkaktojnë reaksione alergjike ose astmatike; ose substanca me efekte të dyshuara kancerogjene, mutagjene ose reprotoksike. Masat paraprake: Avujt nuk duhet të thithen dhe duhet të shmanget kontakti me lëkurën.	Laudan Diklorometani Cisteinë

Piktogram paralajmërues (Rregullorja e KE-së 1272/2008)	Kuptimi (shpjegimi dhe masat paraprake)	Shembull
 E rrezikshme për mjedisin	<p>Klasifikimi: kontakti mjedisor me këto substanca ose komponime mund të shkaktojë dëmtim afatshkurtër ose afatgjatë në ekosistem.</p> <p>Masat paraprake: Substancat nuk duhet të lëshohen në mjedis.</p>	<p>Fosfori</p> <p>Cianidi i kaliumit</p> <p>Nikotinë</p>

Shënim sigurie

Kur duhet të përdorni (nëse autorizohen) kimikate për punë:

- Lexoni me kujdes etiketat;;
- Përpiquni të kuptoni se çfarë rreziqesh ka (nëse jo, pyesni punëdhënësin tuaj);
- Vishni pajisjet mbrojtëse personale të ofruara;

Mbani mend

Disa produkte kimike, si ato për mbrojtjen e të mbjellave, mund të përdoren vetëm nga ata që kanë një autorizim të veçantë të njohur si "liçencë".

Pajisje personale mbrojtëse (PPE)

PPE është emri për veshjet e krijuara për të mbrojtur kundër rreziqeve të pranishme në vendin e punës.

Ato synojnë të mbrojnë pjesë të caktuara të trupit, për shembull: duart, këmbët, sytë, kokën, traktin respirator etj.

Të gjitha janë të shënuara me simbolin CE (Konformiteti Evropian).

Ato ndahen në 3 kategori, sipas nivelit të mbrojtjes që japin.

Ata vijnë me një fletë udhëzimi të quajtur 'shënim informacioni'.

Shënimi i informacionit është shumë i rëndësishëm, sepse shpjegon sa vijon në të gjitha gjuhët:

- Nga çfarë mbron
- Si duhet përdorur
- Kur duhet të zëvendësohet (data e skadencës)
- Si duhet pastruar
- Si duhet të ruhet.

Në disa artikuj (p.sh. doreza dhe tuta) ka gjithashtu një simbol që na kujton llojin e rrezikut nga i cili na mbron pajisja.

Dekret
Legjislativ
81/2008
Titulli IV
paragrafi II
Neni 74 e
me tutje

Kur punëtori duhet të veshë një nga këto artikuj të PPE, zakonisht ka një **shenjë afër, ose në makineri ose impiant, që na kujton detyrimin.**

Disa shembuj të shenjave që na kujtojnë detyrimin për të veshur PPE janë paraqitur më poshtë.

Shenjë detyrimi

Kaskë EN 397

Kapele EN 812

Shenjë detyrimi

Doreza mbrojtëse mekanike

Simboli i mbrojtjes mekanike

Shenjë detyrimi

Doreza mbrojtëse kimike

Simboli i mbrojtjes kimike

Shenjë detyrimi

Maskë për fytyrën FFP pa valvul

Maskë për fytyrën FFP me valvul

Shenjë detyrimi

Kufje, pajisje veshi, fishë, pajisje veshi të personalizuar

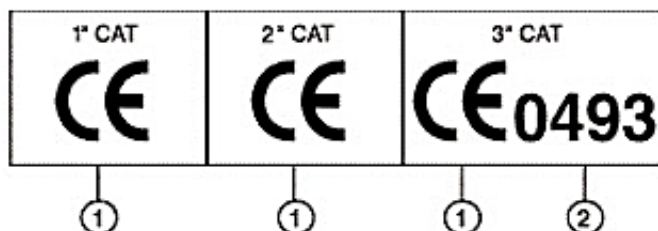
PPE e kategorisë së tretë

Për PPE të klasifikuara në kategorinë 3, punëtori duhet të trajnohet për përdorimin e tyre.

Në fakt, disa prej tyre, nëse nuk njihen ose keqpërdoren, mund të krijojnë rreziqe të ndryshme.

PPE e kategorisë 3 mund të njihet sepse pas shenjës CE ato kanë edhe një numër 4-shifror, i cili përfaqëson organin certifikues që ka ndërhyrë në procesin e prodhimit për të kryer kontrole për respektimin e standardeve të prodhimit.

Shembull i shenjës CE në PPE

1 - Tregon që doreza përputhet me kërkesat e PPE

2 - Produkti i përket klasës “dizajn të plotë” dhe homogjeniteti i cilësisë së tij është kontrolluar nga laborator i autorizuar i identifikuar me kodin 0493.

Mbani mend

Përdorimi i PPE-ve të përshkruara është shumë i rëndësishëm për të reduktuar rreziqet e punës. Jo vetëm që është detyrim përdorimi i tij, kur ofrohet, por ata që nuk e bëjnë këtë, kryejnë shkelje! Nëse është e dëmtuar, punëdhënësi do ta zëvendësojë atë.

Rregulla të përgjithshme për të punuar në mënyrë të sigurt

Secili sektor bujqësor ka rreziqet e veta të veçanta, për të cilat duhet të jemi të vetëdijshëm, por në përgjithësi ka disa rreziqe që mund t'i konsiderojmë disi të përbashkëta për të gjithë.

Faqet e mëposhtme përshkruajnë disa rreziqe shumë të zakonshme, nga çfarë shkaktohen ato dhe çfarë masash paraprake duhet të merren.

Paralajmërim

*Nëse kompania juaj ka rregulla të ndryshme, ato duhet të **respektohen**, sepse ato janë rezultat i një vlerësimi specifik të rrezikut të pranishëm.*

Veshja

Rrobat tona gjithashtu mund të përmbajnë rreziqe.

Duke qenë se jeni rregullisht në kontakt me makineritë dhe pajisjet me pjesë të lëvizëshme, duhet të visheni në mënyrë të tillë që të mos kapeni në pajisje.

Rrobat duhet të jenë të rehatshme, por jo të lirshme. Karakteristikat duhet të jenë si më poshtë

- Duhet të kenë mëngë me manshetë që mbyllen (me Velcro ose kopsa).
- Pa përparëse me rripa.
- Pa pjesë që fluturojnë.
- Pa shalle apo fular.
- Pa unaza.
- Pa varrëse.
- Pa byzylyk.

Kapja: dy rula që rrotullohen në drejtime të kundërta

Ngatërrim: me një pjesë të spikatur në lëvizje

Kapje: rroba të kapura me ingranazhe ose rul

*Shenjë
rreziku që
paralajmëron
për kapjen e
duarve ose
manshetave*

- Vendosni flokët e gjatë në një rrjetë flokësh ose i bëni topuz.

*Deytrim për të mbajtur
rrjet flokësh*

Rrjet flokësh

Ose bëjini flokët topuz

Rendi, pastërtia, higjiena personale

Rendi dhe pastërtia

Mbajtja e **pastër dhe e rregullt** e vendit të punës dhe mjeteve është shumë e rëndësishme.

Ne sigurojmë se mund të gjejmë gjithmonë mjetin më të përshtatshëm që zvogëlon rrezikun që të lëndojmë veten.

Kur pastrojmë veglat, bëhemi të vetëdijshëm për ndonjë defekt ose thyerje.

Kjo vlen edhe për makinat e përdorura.

Vendosni veglat përsëri në vendin e tyre dhe mos i lini pa mbikëqyrje; gjatë transportit të tyre, vendosni roje nëse ka pjesë të rrezikshme, p.sh. tehet e drapërit etj.

Rrëmuja krijon rrezik

*Situata e rrezikshme:
ka shumë rreziqe.
Te sistemohet*

*Gjithçka e sistemuar
A e dije?*

OK:
*Gjithçka në vendin e
duhur*

Rrjetat e kobures janë shumë të ndezshme dhe mund të transferojnë zjarrin midis materialeve të djegshme. Hiqini ato në mënyrë periodike.

Rendi dhe ruajtja e kontejnerëve kimikë

Ruani kimikatet larg fëmijëve dhe punëtorëve të paautorizuar.

Kontrolloni që kontejnerët e kimikateve të jenë gjithashtu të mbyllura mirë dhe të mos ketë rrjedhje.

Kontrolloni etiketat përpara se t'i ruani këto produkte për t'u siguruar që ato të mos vendosen së bashku me produkte të tjera nga të cilat duhet të mbahen të ndara.

Pesticidet duhet të mbahen në një dhomë ose dollap të veçantë që është i mbyllur dhe i aksesueshëm vetëm nga personeli i trajnuar dhe të autorizuar.

OK:
Kabineti i kyçur me
paralajmërimet e
duhura: **siguri e
shtuar**

Higjena personale

Kujdesi për pastërtinë dhe higjienën personale është i rëndësishëm, sepse në punët bujqësore shpesh bie në kontakt me agjentë biologjikë (mikroorganizma fekale të kafshëve, spore, baktere etj.).

Dekret
Legjislativ
151/ 2001

Duart e pastra janë veçanërisht të rëndësishme sepse ne shpesh prekim sytë dhe gojën, të cilat janë rrugë natyrore për hyrjen e patogjenëve.

Shtatzënia dhe nënat që punojnë

Periudha e lehonisë është një kohë delikate për një punëtore femër.

Për të garantuar shëndetin dhe sigurinë në punë, ligji kërkon që t'i kushtojmë vëmendje kushteve të veçanta të punëtorëve shtatzëna.

Në fakt, kushtet e punës që konsiderohen të pranueshme në situata normale mund të mos jenë më të tilla gjatë shtatzënisë dhe, në disa raste, deri në muajin e shtatë. Prandaj, punëdhënësi duhet të marrë parasysh këtë kusht në Dokumentin e Vlerësimit të Riskut dhe, siç thotë ligji, të përcaktojë nëse ka ndonjë detyrë të rrezikshme që **NUK MUND** të kryhet gjatë periudhës së shtatzënisë ose ushqyerjes me gji, dhe për këtë arsye të identifikojë se çfarë veprimesh mund të ndërmarrin për të siguruar sigurinë e punëtorit dhe fëmijës së palindur, duke shfrytëzuar mbështetjen e doktorit të kompanisë për të identifikuar aktivitetet e ndaluara.

Duke thënë këtë, është shumë e rëndësishme që punëtorja t'ia komunikojë shtatzëninë punëdhënësit të saj, në mënyrë që ata të kontrollojnë kushtet që punonjësja të vazhdojë të punojë e sigurt.

Nëse aktivitetet janë të pajtueshme, punëtorja shtatzënë mund të vazhdojë punën e saj; megjithatë, nëse zbulohen rreziqe për nënën ose për fëmijën, punëdhënësi **do të vlerësojë nëse është e mundur të:**

- ndryshojë kushtet e punës dhe/ose orarit të punës;
- vendosë punëtorin në një punë tjetër që nuk përfshin rrezik.

Nëse këto rregullime nuk janë të mundshme, parashikohet pezullimi i hershëm nga puna.

Prandaj duhet të jetë e qartë se lehonja e hershme mund të jepet ose për **shtatzëni në rrezik, ose për punë të rrezikshme**, ose kur punonjësja kryen **punë të rrezikshme, të rënda ose jo të shëndetshme**, ose kur kushtet e punës ose mjedisi gjatë shtatzënisë janë të dëmshme për shëndetin e punonjësit ose fëmisë së palindur.

Fëmijët

Shpesh ka fëmijë në ferma; ata mund të jenë fëmijët ose nipërit e fermerit, anëtarët e familjes së tyre ose punëtorët që qëndrojnë në fermë.

Fëmijët nuk i kuptojnë rreziqet dhe në jetën e tyre të përditshme janë mësuar të shohin pajisjet dhe makineritë e punës, por nuk i perceptojnë si të rrezikshme.

Largojini gjithmonë kur është duke u kryer puna, veçanërisht kur ajo përfshin mjete ose makineri të rrezikshme.

Fëmijë pranë makinerisë

*Situatë e rrezikshme:
fëmija mund të bjerë
në makinerinë me
pirun dhe të lëndohet.
Largojini.*

Makineritë dhe zonat e rrezikshme

Çdo makineri ka një zonë të rrezikshme rreth saj ku njerëzit mund të lëndohen. Rreziqet mund të jenë për shkak të:

- Krahëve në lëvizje
- Thyerjes ose materialeve që hidhen jashtë
- Zhurmës

Është e nevojshme të mbahet një distancë e sigurt.

Paralajmërim

Para se të afroheni, duhet ta bëni veten të dukshëm për operatorin (punëtorin që drejton dhe manovron makinerinë) dhe të prisni që ai të ndalojë punën.

Asnjëherë mos kryeni asnjë lloj operacioni me makinerinë të ndezur: fikenit atë dhe hiqni çelësat.

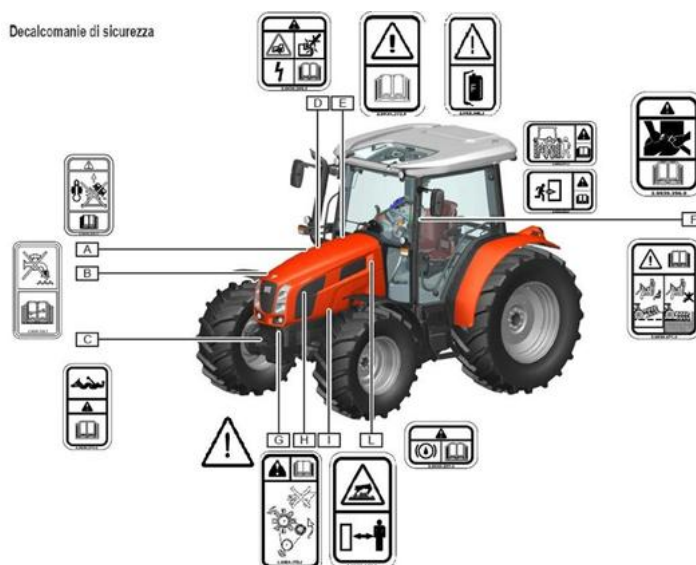
Njerëzit në zonën e rrezikut për tu goditur nga materiali

Rrezik

*Situatë e rrezikshme:
njerëzit mund të
goditen nga materiali i
hedhur jashtë, ose nga
vetë mjeti
Largojini*

Mos harroni t'i kushtoni vëmendje edhe etiketave paralajmëruese në makineritë.

Pjesë të rrezikshme: transferimi i fuqisë dhe boshti transmetues

Shumë makina bujqësore vihen në lëvizje nga transferimi i fuqisë së traktorit (shpesh i quajtur PTO), nëpërmjet një boshti transmetimi të quajtur **'bosht transmetues**.

Është **jashtëzakonisht e rrezikshme** t'i afrohesh boshtit të transmetuesit dhe pjesëve të lëvizëshme të makinerive të lidhura me traktorin.

Ka rreziqe që të:

- lëndohen gjymtyrët
- humbin gjymtyrët
- pësoni prerje

Të gjitha këto pjesë duhet të mbrohen dhe mbrojtëset nuk duhet të hiqen kurrë.

Duhet të shfaqen gjithashtu etiketat paralajmëruese (të tilla si ato që pamë më parë në seksionin që lidhet me "Etiketat paralajmëruese për makineritë bujqësore") që na informojnë për rreziqet.

Ndonjëherë, **edhe kur makina sapo është ndalur, ekziston rreziku i djegies** në disa vende, për shkak të pjesëve të lëvizëshme dhe fërkimit të krijuar nga pjesët e lëvizshme.

Bosht transmetues i pambrojtur

*Situatë e rrezikshme:
mund të bllokoheni
lehtësisht dhe ekziston
rreziku i vdekjes!
**Nuk mund të punosh
nëse nuk i ke vendosur
mbrojtëset***

Bosht transmetues i mbrojtur

***Mirë! Boshti
transmetues është i
mbrojtur***

Korrëse frutash

Këto janë makineri me një platformë ngritëse për t'u mundësuar punëtorëve të mbledhin fruta nga pemët.

Kjo makineri është e ngjashme me një platformë pune ngritëse, pra një nga ato makineritë që sipas legjislacionit italian kërkon një **kualifikim të veçantë**, (e ashtuquajtura 'licencë').

Neni 73
I Dekretit
Legjislativ
81/2008
Marrëveshja
shtet – rajon
nga
22/02/2012

Korrëse frutash pa rul

Korrëse frutash me rul

Prandaj, kushdo që drejton (manovron) këtë makineri duhet **të ketë ndjekur një kurs trajnimi special** dhe duhet të jetë i licencuar.

Ekuipazhi nuk duhet të jetë i licencuar, por duhet **të bëjë disa trajnime**, sepse ata duhet të mësojnë të punojnë në mënyrë të koordinuar dhe të ndjekin udhëzimet e dhëna nga shoferi.

Rreziqet e korrësve të frutave

Rreziqet më të mëdha gjatë përdorimit të këtyre makinerive bujqësore janë:

- Humbja e stabilitetit, me rrezik permbysjeje
- Dështimi strukturor
- Rënie nga lartësia
- Rrëshqitje, goditje dhe rënie kur ngjitesh dhe zbret nga platformat e punës
- Thyerja ose humbja e gjymtyrëve për shkak të pjesëve të lëvizëshme
- Dëmtime të shkaktuara në fytyrë ose sy nga degët.

Masat paraprake kur punoni me një korrëse frutash

Punëtorët duhet të punojnë nga **pozicioni i vendosur nga prodhuesi**, nëse ofrohet.

- Nuk duhet të tejkalohet kurrë numri maksimal i personave të treguar
- Nuk duhet të tejkalohet pesha maksimale e lejuar
- Është e detyrueshme të ndiqen udhëzimet e drejtuesit të mjetit i cili do të paralajmërojë paraprakisht për manovrat që zhvillohen. p.sh. "Unë po ngre"; "Unë po ulem"; "Po hap" ose "Po mbyll" (dyshe-menë), etj., në mënyrë që ekuipazhi të mund të mbajë parmakët.
- Mos u përkulni jashtë

Disa situata mund të kërkojnë përdorimin e një takëmi dhe syze.

- Mos u ngjitni në dërrasën e këmbëve ose parmakët për të shkuar më lart.

Përdorni shkallët e përcaktuara të hyrjes për të hipur dhe zbritur nga automjeti.

Në varësi të llojit të punës që po bëhet dhe lartësisë së arritur (kur është mbi 2 metra e lartë), mund të jetë e nevojshme të përdorni PPE për t'u mbrojtur nga rrëzimet, zakonisht një parzmorë.

Përdorimi i këtyre pajisjeve kërkon trajnim dhe udhëzim.

Në varësi të situatës, mund të jetë e nevojshme të përdorni mbrojtje për sytë.

Sharrë elektrike me zinxhir

This is a piece of equipment that requires **specific training**, although the training course **doesn't lead to a qualification**. The main risks are linked to lack of information and training.

Sharrë elektrike me zinxhir për prerje

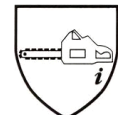

Sharrë elektrike me zinxhir përkraditje

Rreziqet kur përdorni sharrë elektrike me zinxhir

Rreziqet kryesore janë si mëposhtë:

- Kontakti me zinxhirin lëvizës
- Thyerja e zinxhirit
- Tërheqja për shkak të fërkimit të tepërt, ose nga prerja e habuar
- Tërheqja e shkaktuar nga prerja me majën e shiritit
- Materialet që hidhen drejt operatorit gjatë prerjes
- E rëna nga lartësia nga operatori në rastin e prerjes së sipërme në një shportë ose litar
- Goditjet për shkak të ndikimit me bimën
- Djegiet nga pjesët e nxehta ose të gjalla të sharrës
- Zjarri ose shpërthimi i veglës
- Zhurmë pse dridhje e tepërt
- Kontakti ose thithja e lëngjeve, gazeve, pluhurit ose avujve
- Pozicione të vështira pune për shkak të pozicioneve të vështira të prerjes
- Mosdëgjimi i paralajmërimeve të kolegëve

Masat paraprake kur përdorni sharrë elektrike me zinxhir

Është shumë e rëndësishme të kontrolloni para përdorimit nëse ka probleme. Prandaj duhet të kontrolloni:

- Që zinxhiri është i mprehtë
- Që zinxhiri të ketë tensionin e duhur
- Që ka lubrifikant dhe se sistemi i lubrifikimit të zinxhirit funksionon
- Që frenat e zinxhirit janë duke punuar
- Duhet të vishni PPE specifike për sharrë elektrike me zinxhir (xhaketë, pantallona, doreza), të cilat janë të shënuara me simbolin e sharrës elektrike dhe janë të klasës së duhur (sipas shpejtësisë së zinxhirit)
- Përdorni një helmetë me një maskë sigurie dhe kufje veshësh që reduktojnë zhurmën
- Nëse duhet bërë përdorimi i sharrës elektrike me zinxhir në një platformë të ngritur, duhet të vishni PPE për parandalimin e rënies
- Gjatë transportit përdorni kapakun e tehut dhe mbajeni tehun mbrapsht

Mbi të gjitha, keni nevojë për trajnime lidhur me teknikat e prerjes, si të trajtoni sharrën elektrike me zinxhir, si të mbushni karburant, si të dalloni humbjen e mprehtësisë së zinxhirit etj.

*Përdorim i gabuar dhe mungesë /
PPE*

Rrezik

*Situatë e rrezikshme:
punëtori mund të
pritet ose të bjerë nga
platforma; janë të
ekspozuar ndaj
zhurmës. **Risk serioz: i
pasigurt për punë***

*Përdorim i gabuar dhe mungesë /
PPE*

Rrezik

*Situatë e rrezikshme:
punëtori mund të
pritet, dhe janë të
ekspozuar ndaj
zhurmës. **Risk serioz: i
pasigurt për punë.***

Me PPE të vendosur

Mirë: PPE është e vendosur dhe teknika e prerjes është e saktë.

Korrëse bari

Si me sharrën elektrike me zinxhir, kjo është një pajisje që kërkon **trajnim specifik**, megjithëse kursi i trajnimit **nuk çon në një kualifikim** (nuk keni nevojë për liçencë, përveç nëse jeni prerës).

Korrëse bari dore

Korrëse bari e montuar në kurriz

Rreziqet kur përdorni një korrëse bari

- Zhurma
- Dridhjet
- Të goditeni nga gurrat
- Gazrat e shkarkimit
- Kontakti me veglën
- Rreziku i goditjes
- Djegiet

Masat paraprake kur përdorni një korrëse bari

- Kontrolloni nëse punon mire para përdorimit.
- Blloko zonën e punës, zona e rrezikut është 15 metra sipas udhëzimeve të Rajonit të Piemonte.
- Gjithmonë përdorni PPE e këshilluar.

Mbi të gjitha, është e **nevojshme të trajnoheni për teknikat e prerjes** dhe dallimet midis përdorimit të tehut dhe telit.

Duke punuar pa PPE

*Situatë e rrezikshme:
Risku për t'u goditur
me gurë në fytyrë dhe
sy
**Ju nuk mund të
punoni pa PPE***

Duke punuar me PPE

***Mirë**
**PPE është e vendosur
dhe teknika e prerjes
është e saktë.***

Risqe elektrike

Risku elektrik mbulon si risqet rreth përdorimit të veglave elektrike, ashtu edhe risqet e goditjes elektrike.

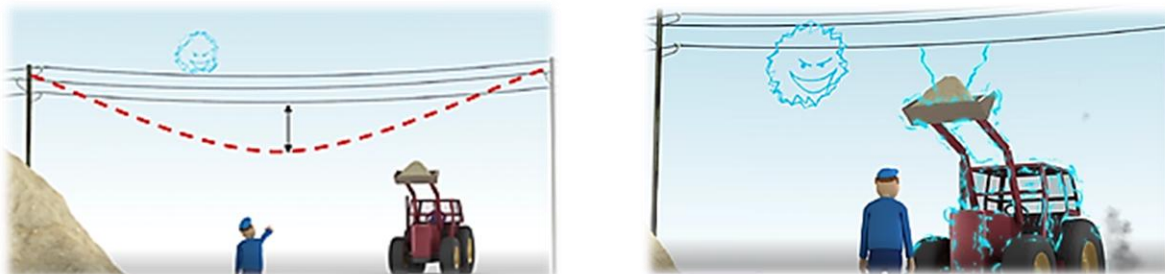
Përdorimi i pajisjeve dhe mjeteve elektrike: masa paraprake

- Përdorni vetëm pajisje të autorizuara.
- Kontrolloni gjendjen e kabllave elektrikë.
- Mbroni kordonët zgjatues me kapëse kabllorësh kur ato përdoren në vende ku mund të shtypen nga pajisjet lëvizëse.
- Mos përdorni shumëfishues.
- Shkëputeni mjetin nga furnizimi me energji elektrike pasi të ketë mbaruar puna.

Goditje elektrike për shkak të linjave ajrore të paizoluara

Në fakt nuk keni nevojë të prekni kabllot e tensionit të lartë për t'u goditur nga rryma - mund të jetë e mjaftueshme të jeni në më pak se një distancë e sigurt.

Fushat shpesh kanë linja të tensionit të lartë që kalojnë mbi to, kështu që është e rëndësishme të mbash një distancë të sigurt.

Risqet më të zakonshme janë kur përdoren vagona ose kosha për mbledhjen e frutave për aktivitete pyjore, ose platforma/automjete me krahë ngritës në përgjithësi. Kur kaloni poshtë kablllove, sigurohuni që platforma, koshi, krahë etj. të jenë të ulur. Nëse ka ndonjë dyshim për distancën nga kabllot, këshillohet që si masë paraprake t'i kërkon punëtorëve që të largohen nga pajisjet.

Kur përdorni rimorkio me majë, këshillohet që të kontrolloni paraprakisht se ku do të bëhet shkarkimi dhe të shmangni zonat ku ka kablllove.

Tabela e mëposhtme tregon distancat e sigurisë që duhen ndjekur sipas tensionit. Nëse voltazhi nuk dihet, duhet të mbahet distanca maksimale.

Voltazh (kw)	Distanca (m)
≤ 1	3
$>1 \leq 30$	3.5
$>30 \leq 132$	5
> 132	7

Kablllo elektrike të pa izoluara

Situata e rrezikshme:

Pa një distancë të sigurt ekziston rreziku i një mase

Trajtimi i ngarkesës dhe lëvizjet

Mënyra e gabuar e ngritjes, shtytjes, tërheqjes ose mbajtjes së ngarkesave, apo edhe mënyra e gabuar e përdorimit të mjeteve, mund të shkaktojë lëndime apo edhe sëmundje.

Dëmtimi ndodh kryesisht në tendinat, kyçet dhe muskujt. Me kalimin e kohës, mund të çojë në çrregullime serioze dhe paaftësi të gjymtyrëve të poshtme dhe lëndime degjenerative të kockave.

Për të kufizuar rreziqet:

- Alternoni detyrat, për të shmangur të qëndruarit gjatë në të njëjtin pozicion.
- Shmangni pozicionet e palëvizshme për periudha të gjata.
- Shmangni lëvizjet e papritura.
- Ku është e mundur, përdorni mbështetëse ose mjete ndihmëse që reduktojnë nevojën për të qëndruar në pozicione të panatyrshme.

Ngritja dhe lëvizja e saktë e ngarkesave

Legjislacioni specifikon se pesha maksimale që mund të lëvizet me dorë nga një punëtor në kushte optimale është 25 kg; ky kufi bie në 20 kg në rastin e punëtoreve femra dhe në 15 kg nëse janë nën moshën 18 vjeç.

Lëvizja, ngritja dhe vendosja e peshave mbi 25 kg kërkon ndihmën e njerëzve të tjerë ose pajisjeve speciale.

Para fillimit, **zona e magazinimit duhet të përgatitet dhe lëvizjet të koordinohen mirë. Një person duhet të japë udhëzime dhe komanda të sakta.**

Ngritja e saktë me dy njerëz

Mirë:

Një nga dy koordinatat: "Le ta ngremë tek treshi: një, dy, tre!"

Objektet duhet të ngrihen vetëm nëse jeni të ekuilibruar mirë.

Shpina duhet mbajtur drejt, busti i ngritur, trupi në pozicion të ulur dhe ngarkesa duhet mbajtur sa më afër trupit.

Duke ngritur një ngarkesë me një shpinë të përkulur, disqet kërcore ndërvertebrale deformohen dhe ngjeshen në buzë. Kjo mund të çojë në çrregullime të pakthyeshme të diskut, duke ndikuar negativisht në funksionin e shpinës.

Ngritja e peshave të lehta mund të jetë gjithashtu e rrezikshme nëse ngriheni duke u përkulur përpara dhe duke e mbajtur ngarkesën larg trupit tuaj.

Kjo lloj ngritjeje dhe mbartjeje është shpesh i nevojshëm kur ngarkesa ka temperaturë të lartë ose kur është veçanërisht e ndotur.

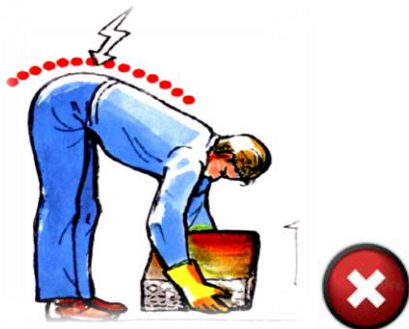
Trajtim i gabuar

*Situatë e rrezikshme:
ngarkesa nuk është e
balancuar afër trupit
të tij; lëndimi i shpinës
është i mundur.
**Punëtori duhet të
afrohet më pranë
ngarkesës që do të
ngrihet***

Kur ngrini dhe ulni ngarkesa të rënda, duhet të përdoret gjithmonë teknika e duhur për të shmangur dëmtimet e shpinës. Mbajeni trungun tuaj të ngritur me shpinën në një pozicion të drejtë. Pesha duhet të qëndrojë afër trupit, Mbani një pozicion të hapur dhe të fortë të këmbës, kapni mirë ngarkesën dhe lëvizni butësisht pa u tundur.

Kur ngrini ngarkesa me dorë, shpina duhet të jetë e drejtë dhe krahët të ngurtë. Përpjekja duhet të mbështetet kryesisht nga muskujt e këmbëve.

JO

PO

JO

PO

Kur transportohet me dorë, ngarkesa duhet të trajtohet mirë në pikat më të lehta të kapjes dhe, nëse është e nevojshme, të vendoset ndaj trupit, me peshën e shpërndarë në krahë.

Nëse ngarkesa do të vendoset në një tavolinë ose raft, ajo duhet të vendoset në buzë dhe të shtyhet përpara me krahët dhe trupin.

Ngarkesat nuk duhet të transportohen me duar me vaj.

Karrocat e dorës (ato me 4 rrota) duhet të shtyhen, të mos tërhiqen kurrë dhe pesha maksimale e ngarkesës nuk duhet të kalojë 250 kg.

Kamionët me paletë, nga ana tjetër, **normalisht duhet të tërhiqen**, por nëse funksionojnë me dorë, ato nuk duhet të kalojnë 600 kg ngarkesë.

Karroca me 4 rrota duhet të shtyhet

Kamionët me paletë duhet të shtyhen

Risku i punës në lartësi: rënie nga lartësia

Risku i rënies gjatë përdorimit të shkallëve është shumë i lartë dhe ka një numër të konsiderueshëm aktivitesh bujqësore që kërkojnë përdorimin e tyre. Këto përfshijnë krasitjen dhe korjen e pemëve në fermat e frutave kur përdorimi i makinerive të dedikuara nuk është i mundur, për aktivitetet pyjore, aktivitetet e bodrumit në kantinat e verës dhe aktivitetet specifike në fermat blegtorale.

Zgjedhja e shkallës së duhur dhe si ta vendosni

Risku i rënies gjatë përdorimit të shkallëve është shumë i lartë dhe ka një numër të konsiderueshëm aktivitesh bujqësore që kërkojnë përdorimin e tyre. Këto përfshijnë krasitjen dhe korrjen e pemëve frutore kur përdorimi i makinerive të dedikuara nuk është i mundur, për aktivitetet pyjore, aktivitete në bodrum për kantinat e verës dhe aktivitetet specifike në fermat blegtorale.

Shkallët portative duhet të zgjidhen bazuar në llojin dhe lartësinë e kërkuar për detyrën. Ato duhet të jenë të lehta dhe lehtësisht të transportueshme, me këmbë të ndashme, grepa ankorimi dhe mbështetëse ose shkallë që nuk rrëshqasin.

Zakonisht shkallët më të përshtatshme për t'u mbështetur tek pemët dhe rezervuarët e verës janë ato të thjeshtat.

Shkallët konike me një shtyllë mbështetëse janë më të përshtatshmet në përgjithësi sepse baza e tyre formon një sipërfaqe trekëndore duke i bërë ato më të përshtatshme për tokën e pabarabartë.

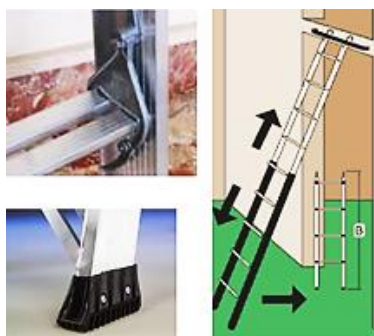

Shkallë konike

Mirë

Shkalla konike ka një bazë trekëndore duke e bërë atë më të qëndrueshme për të punuar në fusha.

Karakteristikat e shkallëve

Mirë

Shkallët kanë një bazë mbështetëse dhe elemente ankorimi, kapëse këmbësh dhe mbështetëse që nuk rrëshqasin

Shkallë me kafaz mbrojtës

Mirë

Shkalla me kafaz mbrojtës duhet të përdoret për lartësi mbi 2,5 metra.

Si të përdorni shkallët

Për të përdorur një shkallë në mënyrë të sigurt, punëtori duhet së pari të kontrollojë se nuk ka pjesë të dëmtuara dhe se ajo nuk është e dëmtuar. Atëherë është e nevojshme që të:

- Kontrolloni qëndrueshmërinë e shkallës.
- Kontrolloni që mbështetëset të mos jenë të njoma me vaj ose lëngje të tjera.
- **Shmangni përkuljen anash për të arritur 'zona të largëta'.**
- Nëse është e mundur, **vendosni shkallën vetëm përballë** zonës së punës: mos u ngjitni kurrë lart/poshtë me shkallët në pozicionin anësor pasi rreziku i përmbysjes është më i lartë.
- Shmangni qëndrimin e zgjatur në një shkallë duke alternuar me periodha pushimi.
- **Shmangni ngjitjen në tre shkallët më të larta;** përndryshe, sigurojeni shkallën me grepa ose një mbajtës shkallësh.
- Kryeni **mirëmbajtjen periodike në përputhje me udhëzimet e prodhuesit**, duke i kushtuar vëmendje të veçantë për t'u siguruar që bazat që nuk rrëshqasin, këmbët, shkallët, etj. të jenë gjithmonë të paprekura.
- Gjatë aktiviteteve në një lartësi prej **më shumë se 2 metrash** (p.sh. krasitje, punë në rezervuarët e verës në bodrum, në kapanone për ushqim etj.), është gjithashtu e nevojshme të përdoret një **parzmore** për të qëndruar të sigurt dhe të qëndrueshëm.
- Kjo PPE klasifikohet si kategoria 3 dhe **trajnimi për përdorimin e saj është i detyrueshëm.**

Shkallë konike në pozicionin e duhur

Mirë

Punoni me fytyrë përpara me një shkallë të përshtatshme dhe mos shkoni më lart se shkalla e tretë më e lartë.

Shkallë fiksuse dhe parzmorë e vendësor

Mirë

Shkallët janë të mbështetura dhe të siguruara mirë, dhe punëtori ka veshur PPE për t'u mbrojtur nga rënia.

Risk kimik: produkte të rrezikshme

Siç u shpjegua në faqet e mëparshme, agjentët për mbrojtjen e të mbjelave kërkojnë një 'licencë' të veçantë për t'i përdorur ato.

Ky seksion fokusohet në produktet që mund të përdorin punëtorët.

Është e rëndësishme të mbani mend kuptimin e etiketave, të cilat tregojnë llojin e rrezikut (siç tregohet në faqet e mëparshme).

Si ndodh ndotja

Ka tre mënyra që mund të hyjnë kimikatet në trup:

Lëkura (duke i prekur)

Kjo ndodh kur **kimikati prek lëkurën tuaj**. Zonat më të rrezikshme janë ato ku ka më shumë kapilarë ose ku lëkura është më e hollë.

- Membranat e mukozës (buzët, zonat intime)
- Sytë
- Veshët (veçanërisht qendra e veshit, ku vendosni tapat e veshit).

Shumica e agentëve për mbrojtjen e të mbjellave hyjnë në trup në këtë mënyrë, veçanërisht me duar të pambrojtura.

			
<i>Përthithje nga lëkura</i>	<i>Etiketat përkatëse</i>	<i>Shenjë që tregon detyrim</i>	<i>PPE që duhen përdorur</i>

Thithja (duke i thithur)

Kjo ndodh kur këto produkte **avullojnë** dhe avujt thithen, ose kur ato **spërkaten dhe atomizohen**.

			
<i>Thithje</i>	<i>Etiketat përkatëse</i>	<i>Shenjë që tregon detyrim</i>	<i>PPE që duhen përdorur</i>

Gëlltitja (duke i pirë ose ngrënë)

Këta agjentë janë të rrezikshëm edhe në sasi shumë të vogla; ato gjithashtu mund të gëlltiten pa dashje kur prekim gojën me duar të kontaminuara ose nëse bien në kontakt me ndonjë ushqim ose pije të sjellë në vendin e punës.

			
Gëlltitja	Etiketat përkatëse	Shenjë që ndalon ngrënien ose pirjen	

Masat paraprake kur përdorni produkte kimike

Duhet të ndiqen gjithmonë masat paraprake të mëposhtme:

- Përdorni vetëm atë që është rreptësisht e nevojshme.
- Pajtohuni me etiketat dhe vishni PPE-në e kërkuar.
- Mos përziëni produkte të ndryshme (kjo mund të prodhojë agjentë edhe më të rrezikshëm, si p.sh. kur përzihen klori dhe amoniaku).
- Mos përdorni kontejnerë ushqimore për të transportuar sasi të vogla të produktit.
- Mos vendosni kimikate në shishe uji, pasi ato përzihen dhe mund të pihen pa dashje.
- Nëse përdorni kontejnerë jo origjinale, sigurohuni që ato të jenë të etiketuara qartë.
- Kur përdorni një maskë me filtra, kontrolloni që filtrat janë ende efektivë (jo të skaduar) dhe se janë të llojit të duhur.

Filtrat e duhur, bazuar në vetitë e produkteve të përdorura në bujqësi, zakonisht shënohen me shirita me ngjyra dhe shkronja të alfabetit:

Kafe me shkronjën "A"

E bardhë me shkronjën "P"

por gjithmonë kontrolloni indikacionet në fletën e të dhënave të sigurisë, nëse keni dyshime pyesni punëdhënësin tuaj.

- Lani dorezar dhe duart pas përdorimit

Rreziqe biologjike

Kjo i referohet rrezikut të sëmundjeve të transmetuara nga agjentët biologjikë, si p.sh:

- Viruse.
- Baktere.
- Spore.
- Mikroorganizma.

Shenjë që
tregon rrezik
biologjik

Fermtat blegtorale

Ky risk është i pranishëm **në të gjitha aktivitetet që lidhen me kafshët** (derra, bagëti, pulari), për shkak të mikroorganizmave të pranishëm, veçanërisht në jashtëqitjet e tyre (jashtëqitje).

Mikroorganizmat e transmetuar ndonjëherë mund të shkaktojnë sëmundje të quajtura 'sëmundje zoonotike'.

Kur punoni me kafshë, përveç përdorimit të PPE (veçanërisht dorezat) duhet të jeni veçanërisht të kujdesshëm për **higjienën personale**.

Aktivitetet pyjore: Tetanoz dhe rriqrat

Tetanoz është një sëmundje veçanërisht e rrezikshme që infektohet kur një **plagë kontaminohet me një spore** që shpesh gjendet në tokat bujqësore.

Prandaj, ky rrezik duhet të parandalohet me një vaksinë **kundër tetanozit**.

Sëmundje të tjera mund të shkaktohen nga **pickimi i rriqrave**.

Kur rriqra kafshon, **ajo injekton një anestezik që do të thotë se ju nuk e vini re kafshimin**; pjesa 'goja' e rriqrës, tribuna, hyn në lëkurë dhe gradualisht depërton më thellë.

Rriqra thith gjak dhe mund të lëshojë baktere që shkaktojnë sëmundje; një nga më të shpeshtat është borrelia Lyme. Simptomat e para janë një **rreth i kuq rreth zonës së pickimit**.

Në mbrëmje, **kur bëni dush, është shumë e rëndësishme të kontrolloni nën flokët tuaj** për t'u siguruar që nuk keni rriqra të ngjitura. Nëse gjeni një të tillë, **kërkoni ndihmë mjekësore** për ta hequr atë. Ju gjithashtu mund t'ju përshkruhen antibiotikë për të parandaluar sëmundjen.

Rriqra e ngulitur në lëkurë

Simptoma tipike e sëmundjes Lyme

Zhurma dhe dridhjet: dy risqe shpesh të nënvlerësuar

Zhurma dhe dridhjet i përkasin një grupi rreziqesh të quajtura 'risqe fizike'.

Ato shpesh nënvlerësohen, sepse dëmi nuk është i menjëhershëm, por manifestohet me kalimin e kohës, për shkak të ekspozimit të një punonjësi ndaj niveleve të zhurmës ose dridhjeve që mund të çojnë në sëmundje ose humbje progresive të dëgjimit.

Në kompani duhet të vlerësohen riqet e ekspozimit ndaj zhurmës dhe dridhjeve dhe nga ky vlerësim është e mundur të kuptohet niveli i riskut dhe lloji i PPE që duhet t'u ofrohet punëtorëve.

Zhurma

Zhurma mund të jetë e dëmshme në dy mënyra:

- Duke qënë i ekspozuar ndaj zhurmës shumë të lartë (p.sh. një shpërthim).
- Duke qënë i ekspozuar gjatë ndaj niveleve të dëmshme për ditë dhe muaj.

Kur ka një rrezik të konsiderueshëm zhurmash, ka **shenja** në mure ose **etiketa** në makineri.

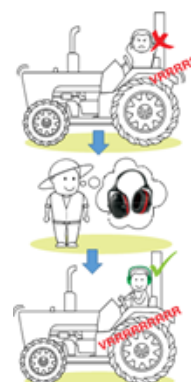
Në këto raste, punëtorët janë të detyruar të mbajnë PPE që punëdhënësi ka dhënë.

Njësia e përdorur për të matur këto nivele është presioni i zërit, i shprehur në decibel (dB).

Shenjat dhe etiketat

Përveç shenjave, të vendosura pranë riskut, në pajisje shfaqen edhe etiketat e informacionit.

*Dekreti
Legjislativ
81/2008
Titulli VIII
Nenet 187;
189 dhe
nenet në
vazhdim*

Punëtori duhet të dijë se nën një nivel të caktuar (i quajtur vlera më e ulët e veprimit) nuk ka asnjë rrezik. Megjithatë, kur ky nivel tejkalohet, rreziku rritet.

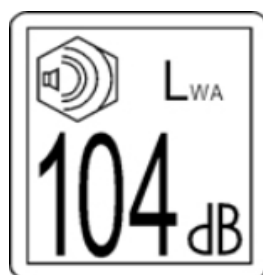
Tabela e mëposhtme tregon nivelet dhe detyrimet përkatëse të punëtorit kur ato të arrihen.

Klasifikimi i riskut	Niveli i ekspozimit në dB(A)	Presioni maksimal dB(C)	Detyrimet
I ulët	≤ 80	< 135	asnjë
I mesëm	Nga 80 në 85	Nga 135 në 137	PPE duhet të jetë në dispozicion. Punëtori mund të zgjedhë nëse do ta veshë atë.
I lartë	Mbi 85	> 137	Kërkesa për të veshur PPE-në e ofruar.

Shenjë rreziku

Etiketë pajisjeje

Shenja përkatëse e detyrimit

Dridhjet

Dridhja është një lëkundje me tre boshte që perceptohet përmes kontaktit me trupin e njeriut. Mund të prekë dy pjesë të trupit në varësi të vendit ku bie në kontakt: duart dhe krahët kur përdorni mjete vibruese, ose shtyllën kurrizore kur jeni ulur në sediljet e automjetit.

Nëse ekspozimi ndaj dridhjeve tejkalon disa nivele, mund të shkaktojë dëmtime të përhershme.

Ashtu si me zhurmën, rregulloret vendosin gjithashtu një tavan për dridhjet, mbi të cilin duhen marrë masa paraprake.

Masat paraprake që duhen respektuar kanë të bëjnë kryesisht me organizimin e punës, që duhet alternuar ndërmjet punëtorëve kur përdorin pajisje me nivele të konsiderueshme rreziku.

Kushtet klimatike gjithashtu mund të jenë të rëndësishme. Në përgjithësi, klimat e ftohta dhe të lagështa e theksojnë rrezikun.

Mjedise specifike pune

Ka disa mjedise pune të cilat kanë rreziqe të veçanta.

Këto mjedise, të cilat meritojnë vëmendje të veçantë janë:

- Hapësira të kufizuara.
- Hambarë.
- Kullota alpine.

Megjithatë, duhet të merret parasysh gjithashtu se, nga natyra e vendeve ku kryhen punët bujqësore, ekzistojnë disa rreziqe shumë të veçanta, si p.sh.:

- Risku i goditjes elektrike
- Risku i ngjarjeve atmosferike të papritura (stuhitë)

Stuhitë: rrezik për rrufe dhe stuhi shiu

Risku i goditjes nga rrufeja është më i madh në male (kullotat alpine), por edhe në fushat nuk është për t'u nënvlerësuar. Bubullima dhe vetëtima janë tiparet tipike të një stuhie.

Stuhitë mund të bëhen më të rrezikshme nga shtimi i stuhive të shiut, të cilat ndodhin kur sasia e shiut në një interval të caktuar kohor merr nivele shumë të rëndësishme dhe alarmante që shkaktojnë, përmbytje, rrëshqitje të tokës dhe rrëshqitje të dheut.

Stuhitë e shiut ndodhin kur një rrymë e fortë lart e ajrit të ngrohtë parandalon që pikat e kondensuar të shiut të bien në tokë. Kjo është arsyeja pse fenomeni është shumë më i shpeshtë në male dhe kodra, ku pjerrësitë e terrenit lehtësojnë lëvizjen lart të rrymave të ajrit të ngrohtë drejt atmosferës.

Megjithatë, stuhitë e shiut mund të godasin çdo zonë dhe, gjithnjë e më shpesh, dëgjojmë për to për shkak të intensitetit dhe efekteve të tyre shkatërruese në Evropë dhe Itali.

Këto dukuri zakonisht janë më të shpeshta në verë dhe në orët e pasdites ose të mbrëmjes.

Afrimi i një stuhie mund të parashikohet duke vëzhguar kushtet e motit në atë kohë. Për shembull, rritja e erës, qiejt e errët, retë kumuloze dukshëm kërcënuese, mbulimi i reve në male që mund të japin indikacione për drejtimin që do të marrë stuhia; megjithatë, për shkak të parregullsisë së mbulimit të reve, nuk është gjithmonë e mundur të vlerësohet saktësisht se ku do të zhvillohet stuhia.

Për të shmangur stuhitë dhe/ose stuhitë e shiut, është e rëndësishme që punëdhënësi të monitorojë paralajmërimet dhe alarmet e motit që do të ofrojnë bashkitë dhe autoritetet e mbrojtjes civile të vendeve potencialisht të prekura dhe të organizojë punën duke pasur parasysh këto rreziqe të mundshme, duke pezulluar punën nëse është e nevojshme.

Në bujqësi, është praktikë shumë e zakonshme që në rast të motit të keq, të mos kryhen punë në fusha të hapura dhe fokusi të ndryshojë në aktivitete që mund të kryhen në ambiente të mbyllura.

Një stuhi që afrohet mund të parashikohet në mënyrat e mëposhtme:

- Era e ozonit.
- Ndjenja e gudulisjes në lëkurën e pambuluar.
- Çpimi i kokës, ngrirja e flokëve për shkak të rritjes së ngarkesës elektrostатike të ajrit.
- Gumëzhima dhe tinguj të lehtë metalikë.
- Shkëlqime të kaltërta (zjarret e St. Elmo) pranë objekteve metalike shumë të ekspozuara (p.sh. shufra, kryqe në maja).

Çfarë duhet bërë kur ka rrufe

- Ndiqni rregullin 30 - 30. Pasi të shihni vetëtimën, filloni të numëroni deri në 30. Nëse bubullima arrin para 30-s, është mirë të kërkonit strehë. Prisni 30 minuta pas përfundimit të stuhisë përpara se të dilni jashtë.
- Përdorni ndërtesat dhe makinat për t'u strehuar, duke mbajtur dritaret dhe dyert të mbyllura. Nëse ka një antenë radio, uleni edhe atë. Shpellat dhe bivouacët gjithashtu mund të ofrojnë strehim, por qëndroni larg hapjeve.

Çfarë duhet bërë nëse jeni jashtë dhe nuk ka strehë

- Largohuni nga pjerrësit, majat ose vendet e larta, të ekspozuara ose me formë të mprehtë (p.sh. majat) dhe mbani një distancë të mirë prej tyre (të paktën 15 metra).
- Qëndroni larg fushave të gjera me karakteristika vertikale të spikatura (p.sh. pemë të izoluara, shtylla ndriçimi, etj.).
- Qëndroni larg pemëve të izoluara, shtyllave të dritës, shtyllave ose objekteve të tjera të larta dhe sigurohuni që të mos i prekni ato.
- Nëse jeni në një grup/skuadër, shpërndahuni larg njëri-tjetrit dhe nëse jeni duke punuar me kafshë bëni të njëjtën gjë me to, kjo parandalon që shkarkimi të përhapet me përcjellje.
- Uluni ose vendosni kokën afër gjunjëve me këmbët së bashku, në mënyrë që pika e kontaktit me tokën të minimizohet, nëse keni ndonjë objekt jo metalik (p.sh. një çantë shpine) vendosini ato poshtë jush për t'u izoluar më shumë nga toka.
- Largohuni nga pajisjet/makineritë e punimit të metaleve, por edhe nga gardhet, rrjetat, parmakët, litarët apo shkallët, jo sepse rrufeja tërhiqet nga metalet, por sepse metalet janë përcjellës të mirë të rrymës elektrike.

- Nëse ka përrenj, liqene vaditëse etj., largohuni pasi uji është përçues shumë i mirë i elektricitetit.

Nëse ndodheni jashtë:

- Qëndroni larg dyerve, dritareve, vatrave të zjarrit, dyshemeve dhe mureve prej betoni, pasi rrufeja mund të kalojë nëpër tela metalikë ose hekura në mure ose dysheme betoni.
- Shmangni përdorimin e ujit pasi rrufeja mund të kalojë nëpër tubave hidraulik.
- Shmangni përdorimin e pajisjeve elektrike dhe hiqini nga priza nëse është e mundur (telefonat celularë dhe telefonat pa tela janë të sigurt), shmangni përdorimin e shkallëve metalike.

Çfarë duhet të bëni në rast të një stuhie shiu

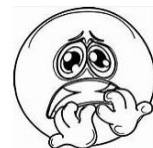
Nëse papritur e gjeni veten në një stuhie shiu, është e rëndësishme të strehoni në një zonë të mbyllur dhe në një dysheme sa më të lartë që të jetë e mundur, në varësi të intensitetit dhe shtrirjes së ngjarjes dhe vendndodhjes. Shmangni qëndrimin nën ballkone, pranë dritareve dhe dyerve, si dhe ndiqni masat

paraprake të treguara për goditje rrufeje.

Nëse nuk ka shtëpi afër, përpikuni të arrini në zonën më të lartë përreth, duke pasur shumë kujdes se ku të ecni, pasi mund të ketë gropa, vrima të mëdhaja dhe puseta të hapura.

Nëse jeni në një makinë ose mjet bujqësor, shmangni nënkalimet ose rrugët që tashmë janë dukshëm të përmytura, kalimet pranë urave dhe argjinaturave, rrugëve me pjerrësi dhe në përgjithësi të gjitha zonat që janë më të ulëta se ku jeni. Nëse dukshmëria zvogëlohet, është shumë e rëndësishme të gjesht një zonë të përshtatshme për të ndaluar automjetin dhe të presësh që situata të përmirësohet.

Hapësira të kufizuara

Hapësirat e kufizuara janë zona ku ndonjëherë është e nevojshme të hysh, por që nuk janë ndërtuar për të akomoduar punëtorët.

Ato zakonisht kanë një nga karakteristikat e mëposhtme:

- Nuk kanë akses të përshtatshëm, por mund të aksesohen vetëm duke kaluar nëpër puseta, dyer në dysheme, 'pusetë' vertikale ose horizontale.
- Nuk kanë hapje për ajrim dhe qarkullim të ajrit.
- Shpesh mund të ketë mbetje të agjentëve kimikë të rrezikshëm brenda që mund të trullosin punëtorët apo edhe të shpërthejnë.

Më poshtë janë disa shembuj të hapësirave të kufizuara ku puna duhet të organizohet në një mënyrë të veçantë:

- Në bodrume gjatë pastrimit të fuçive.
- Në impiantet e biogazit gjatë pastrimit të pusetave dhe zgavrave.
- Në blegtori gjatë pastrimit të depozitave të llumit.
- Në fermat e drithërave gjatë pastrimit të kapanoneve.

Kërkohej trajnim specifik për të gjithë punëtorët që punojnë brenda hapësirave të mbyllura. Nëse ata janë kontraktorë, kompania duhet të ketë kërkesa specifike të përcaktuara me ligj.

Dekreti
Presidencial
177 / 2011i

Shembuj të hapësirave të kufizuara

Dhomat e ftohta të kontrolluara nga atmosfera

Kapanone - rezervuar

Rezervuar balte

Rreziqet në hapësira të kufizuara

Ka rreziqe të shumta në hapësirat e kufizuara, me kryesoret:

- **Intoksikimi** për shkak të pranisë së gazrave ose avujve të rrezikshëm.
- **Asfiksimi** për shkak të mungesës ose pamjaftueshmërisë së oksigjenit në ajër.
- **Shpërthimi** për shkak të pranisë së gazrave që janë të djegshëm.
- **Intoksikimi** nga prodhimi i gazrave dhe tymrave të krijuara nga lloji i punës së kryer.
- **Vështirësi në marrjen e punëtorëve të lënduar brenda.**
- **Mbytja** nëse ka ujë.
- **Rreziku biologjik** për shkak të pranisë së mikroorganizmave (p.sh. në rezervuar e baltës)

Rrezik
asfiksimi për
shkak të
mungesës
së oksigjenit

Rrezik
shpërthimi

Rrezik
biologjik

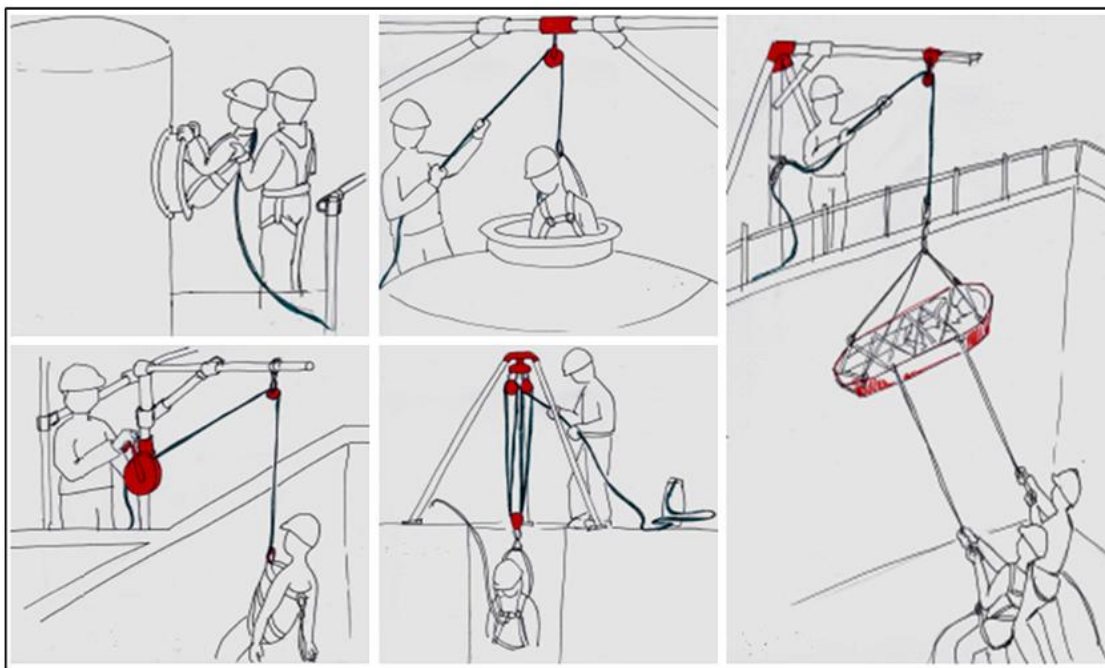
Masat paraprake kur punoni në hapësira të kufizuara

Asnjëherë mos hyni vetëm dhe pa autorizim.

Kur duhet të hyni, është e rëndësishme të përgatitni gjithçka paraprakisht për të shmangur rrezikun dhe për të siguruar që ndihma të arrijë menjëherë nëse kërkohet, për shembull:

- Bëni një analizë ajri përpara se të hyni.
- Ajrosni mirë vendin.
- Sigurohuni që dikush qëndron jashtë për të ofruar ndihmë në çdo kohë.
- Ata që hyjnë duhet të mbajnë pajisje të përshtatshme mbrojtëse personale (PPE).
- Ata që hyjnë zakonisht duhet të mbajnë një parzmore në mënyrë që të mund të 'tërhiqen' nëse është e nevojshme.

Shembuj të masave paraprake që duhen ndjekur:

Paralajmërim

Më sipër janë vetëm shembuj të masave paraprake.

Në varësi të llojit të hapësirës së kufizuar dhe llojit të punës që duhet bërë, nëpunësi i shëndetit dhe sigurisë i kompanisë do të jetë në gjendje t'u japë punëtorëve instrumente kontrolli (p.sh. detektorë oksigjeni) dhe udhëzime specifike, të cilat duhet të përfshijnë trajnimin e duhur për punëtorët e përfshirë në aktivitetet.

Hyrja pa PPE dhe pa ndihmë nga jashtë

*Situatë e rrezikshme:
mund të ketë gaz
toksik brenda, mund të
vdisni dhe askush nuk
mund t'ju ndihmojë
**Ju nuk mund të
punoni!!***

*Punë e organizuar në një hapësirë
të mbyllur*

Mirë
*Punëtorët janë të
veshur me PPE, ka
ndihmë jashtë dhe
punët janë të
organizuar mirë.*

Hambarët

Hambarët janë vende që ka rreziqe të caktuara, kryesisht të lidhura me grumbullimin e barit. Rreziqet që lidhen me këto mjedise janë në thelb dy:

- Risku i zjarrit.
- Risku i rënies së baltave të grumbulluara jo në mënyrën e duhur.

Risku i zjarrit në hambarë: shkaqet dhe masat paraprake

Risku i zjarrit shkaktohet nga fakti se sana, si dhe kashta, ose drithi, mund të fermentohen dhe në këtë proces fermentimi ka një rritje të temperaturës që shpesh mund të arrijë temperaturën e ndezjes së sanës.

Risku më i madh është ndërmjet ditës së 4-të dhe 120-të pas grumbullimit.

Fermentimi ndodh më lehtë nëse bari nuk është tharë mirë. Në fakt, lagështia është pikërisht shkaku i këtij fenomeni.

Prandaj, duhet të merren disa masa paraprake, si p.sh.:

- Lëreni barin të thahet mirë përpara se të formohen dëngjet e rrumbullakëta ose dëngjet e sanës.
- Mbledhja duhet të bëhet në mënyrë të tillë që të krijohen korridore natyral ajërosjeje për të lejuar që ajri qarkullues të shpërndajë nxehtësinë.
- Një tub me diametër të paktën 50 cm duhet të vendoset gjithashtu në qendër të pìrgut për të vepruar si një oxhak për të ndihmuar shpërndarjen e nxehtësisë.
- Mos i shtypni shumë dëngjet.
- Matni periodikisht temperaturën: nëse fillon të lëvizë rreth 50 °C ka një risk mesatar, kur temperatura arrin 60 °C risku bëhet mesatar.

Pirja e duhanit ose aktivitetet që prodhojnë shkëndija, si p.sh. tehët e mprehjes, janë të ndaluara në hambarë.

Paralajmërim

Treguesit e fermentimit me mbinxehje të tepërt janë:

erë e athët dhe një rrudhosje e pìrgut.

Risku i rënies së dëngut

Rënia e dëngut të rrumbullakët shkaktohet kryesisht nga grumbullimi i dobët. Rregullat që duhen respektuar për të reduktuar këtë risk janë:

- Vendosni dëngjet e rrumbullakëta me kujdes.
- Mos e kaloni nivelin e 4-të.
- Nëse është e mundur, tërhiqni kabllot e çelikut në mënyrë tërthore midis shtyllave të hambarit në lartësinë midis dëngut të 3-të dhe të 4-të për të kufizuar ndikimin negativ e pìrgjeve në qëndrueshmërinë statike.
- Mos lejoni që njerëzit të ecin pranë dëngjeve.
- Gjithmonë lëvizni një nga një dëngjet.

*Ndalohet
pirja e
duhanit dhe
përdorimi i
flakëve*

*Aksesi i
paautorizuar
është e
ndaluar*

Dëngjet janë shumë lartë, dhe nuk po qendrojnë në vend.

Situata e rrezikshme:
ngarkesa nuk është e balancuar dhe po bie.
Mos i kaloni 4 nivelet dhe sigurohuni që ngarkesa të jetë grumbulluar siç duhet.

Mirë:
Dëngjet nuk janë shumë të larta dhe janë të grumbulluara mirë

Kullota alpine dhe vende të izoluar

Risku këtu është se punëtari është pothuajse gjithmonë vetëm dhe nëse pëson një aksident ose sëmuret, është e vështirë t'i shpëtosh.

Në Vlerësimin e Riskut, kjo vendndodhje duhet të trajtohet në mënyrë specifike, sepse duhet të organizohet puna dhe të jepen udhëzime, duke marrë parasysh veçoritë e secilit vend.

Masat parandaluese

Masat parandaluese më të zakonshme dhe të realizueshme janë:

- Dërgimi i punëtorëve në kullotat malore vetëm pas miratimit nga doktori i kompanisë.
- Dërgimi vetëm i punëtorëve **me njohuri dhe të trajnuar** që janë të vetëdijshëm për risqet.
- Sigurimi i përshtatshmërinë së strehës.
- Ofrimi i **të gjithë PPE-ve** që mund të kërkohen.
- Sigurimi që të ketë mbulim telefoni celular.
- Ofrimi i telefonit celular ose satelitor.

- Sigurimi i një **çante të ndihmës së parë** me të gjitha sendet e nevojshme (duke ndjekur këshillën e doktorit të kompanisë).
- Vendosja i një **sistemi për komunikim të rregullt** disa herë në ditë. Kjo madje mund të organizohet me punëtorë në tokat fqinje, në mënyrë që të krijohet 'mbikëqyrja e përbashkët'.
- **Udhëzime specifike** se çfarë duhet bërë dhe si të komunikoni.

Shënim

Masat e treguara janë vetëm shembuj, por duhet të vlerësohen sipas rastit dhe vendit.

Në disa raste, doktori mund të autorizojë gjithashtu që disa ilaçe (të ndaluara në kushte normale) të mbahen në çantën e ndihmës së parë..

Puna në natyrë: - Ekspozimi në diell

Ekspozimi i zgjatur në diell mund të jetë gjithashtu i rrezikshëm.

Në periudhë afatshkurtër, mund të pësoni djegie nga dielli ose goditje nga nxehtësia, ndërsa afatgjatë do të keni rrudha dhe do të riskoni kancerin e lëkurës.

Masat paraprake

Masat paraprake më të zakonshme dhe praktike janë:

- Përdorni krem kundër diellit.
- Vishni veshje me ngjyra të çelura, të lehta, që marrin frymë.
- Vishni një kapele ose mbulesë koke.
- Asnjëherë mos punoni me kurriz të zhveshur.
- Kujdes nga ditët me re dhe me erë: rrezet ultravjollcë ende kalojnë.
- Pini ujë rregullisht.
- Hani ushqime të lehta.
- Freskojeni fytyrën dhe kokën me ujë.
- Nëse është e mundur, shmangni rrezet e diellit direkte ndërmjet orës 12 të drekës dhe 4 pasdite, kur rrezet e diellit janë më intensive.
- Mbroni veten gjatë dimrit dhe jo vetëm gjatë verës.

Këshilla për ndihmën e parë

Në punë, mund të gjendeni në një situatë ku duhet t'u jepni ndihmën e parë punonjësve të tjerë ose të veproni për të parandaluar dëmtimet pas një aksidenti (p.sh. një zjarr).

Nëse kjo ndodh, është e rëndësishme të dini se nëse keni nevojë për ndihmë duhet të telefononi numrin e urgjencës.

Numri i urgjencës: 112

Në rast urgjence, është e rëndësishme të ofroni komunikim të saktë dhe të shpejtë. Është gjithashtu e rëndësishme të informoni menjëherë punonjësit e urgjencës dhe punëdhënësin tuaj.

Çfarë duhet bërë në rast aksidenti

- **Kontrolloni gjendjen e vetëdijes** së të dëmtuarit; nëse personi është pa ndjenja, kontrolloni:
- që rrugët e frymëmarrjes (hunda dhe goja) të jenë të pastra;
- nëse marrin frymë;
- rrahjet e zemrës;
- **Ndani këtë informacion me operatorin e urgjencës** dhe ndiqni çdo udhëzim të mëtijshëm që jepet.
- Në çdo fermë, si dhe në çdo vend prodhimi, duhet të jetë në dispozicion një çantë e ndihmës së parë që përmban elementët minimalë bazë në një vend të dukshëm dhe lehtësisht të aksesueshëm.
- Këtu janë disa aksidente të zakonshme që mund të ndodhin.

Helmim i rëndë

(a) Personi i trullësuar është i kthjellët dhe bashkëpunues:

- Kërkoni ndihmë;
- identifikoni produktin që është përgjegjës dhe burimin e ndotjes;
- hiqni rrobat dhe këpucët e ndotura;
- mbajeni personin e intoksikuar pa lëvizur;
- pyesni oktorin e kompanisë për informacion;
- merrni një mostër të produktit (duke treguar etiketën ose fletën e të dhënave të sigurisë) në dhomën e urgjencës ose qendrën e kontrollit të helmeve nëse është e nevojshme.

b) Personi i trullësuar është pa ndjenja:

- shtrijeni individin me shpinë me kokën në një vijë me trupin;
- hiqni veshjet e ndotura duke shmangur ndotjen;
- sigurohuni që funksionon sistemi **kardio-respirator** (nëse është e nevojshme, filloni CPR dhe/ose masazh kardiak);
- çojeni menjëherë në urgjencë, duke sjellë një mostër të produktit (duke treguar **etiketën ose fletën e të dhënave të sigurisë**).

Aksident i rëndë në punë

Gjatë pritjes së ndihmës, është e rëndësishme të **mos e lini personin e dëmtuar** (mos u përpiqni të lëvizni një person të pavetëdijshëm, **as** të përpiqeni ta bëni atë të rikuperojë vetëdijen duke spërkatur ujë të ftohtë ose duke e sprucuar fytyrën e tij)

- inkurajoni frymëmarrjen duke liruar veshjet rreth qafës;
- mbulojeni personin me batanije dhe veshje për të ruajtur temperaturën e trupit.

Djegje kimike ose nga nxehtësia

- lani me ujë të bollshëm;
- mos e prekni zonën e djegur;
- **mos aplikoni** pomada ose pomada pa recetën e mjekut.

Goditje elektrike

- fikni rrymën te siguresa;
- **mos e prekni drejtpërdrejt viktimën**, por përdorni objekte jopërçuese (dru, gomë) për t'i larguar nga rryma;
- sigurohuni që funksionon sistemi kardio-respirator (nëse është e nevojshme, filloni CPR dhe/ose masazh kardiak);
- nëse ka djegie të rënda, mbulojini me garzë sterile;

- nëse është e nevojshme, dërgojeni në urgjencë

Goditje nga dielli ose goditje nga nxehtësia

- lëreni të dëmtuarin të shtrihet në një vend të freskët me këmbët pak të ngritura;
- lironi veshjet;
- lagni ballin me një leckë të lagur.

Plagë të lehta

- pastroni menjëherë plagën, duke hequr çdo papastërti apo ndryshk;
- mbulojeni plagën duke përdorur dezinfektues dhe garzë sterile;
- kontrolloni statusin e vaksinimit dhe konsultohuni me një doktor.

Plagë të renda

- fashoni zonën me garzë sterile;
- shkoni menjëherë në urgjencë.

Fraktura

- **mos e lëvizni** të dëmtuarin ose gjymtyrën;
- **imobilizoni** pjesën e prekur të trupit;
- nëse fraktura është e ekspozuar, prekeni plagën vetëm me garzë sterile për të shmangur rrezikun e infeksionit;
- transportoni të dëmtuarin në urgjencë.

Lëndime në sy

- **lajeni mirë me ujë të rrjedhshëm për të paktën 5 minuta**, duke mbajtur qepallat veçmas dhe duke lëvizur sytë në të gjitha drejtimet;
- **mos e fërkoni** zonën e prekur;
- shkoni në urgjencë.

Pickime insektesh (grerëza, arëza etj.)

- përdorni piskatore për të hequr thumbin (nëse keni);
- disenfektoni zonën e prekur;
- shkoni tek Ndihma e shpejtë nëse nuk ndiheni mire ose keni një reaksion alergjik.

Pickime rriqrash

- Mos u perpiqni të hiqni parazitin – shkoni tek Ndihma e shpejtë.

E.B.A.T. - FAVLA

E.B.A.T. (Enti Bilateral Bujqësor Territorial) - FAVLA Cuneo u krijua më 27 Qershor 2013 nga punëdhënësi (Coldiretti, Confagricoltura dhe CIA) dhe sindikatat (FLAI-CGIL, FAI-CISL, UILA-UIL) partitë bujqësore të provincës së Cuneos, duke marrë trashëgiminë e FAVLA dhe CPT, duke i vendosur vetes objektivat e mëposhtme statutore

1. Të plotësojë trajtimin e detyrueshëm të mirëqenies në rast sëmundjeje ose aksidenti dhe në përgjithësi të plotësojë ndihmën publike për të gjithë punëtorët në sektorin e bujqësisë dhe të luleve në provincën e Cuneos;
2. Të njohë, në varësi të disponueshmërisë financiare, trajtime dhe përfitime të mëtejshme për punonjësit e bujqësisë dhe luleve në provincën e Cuneos;
3. Të vëzhgojë dhe monitorojë dinamikën dhe tendencat e tregut të punës në bujqësi dhe për lulet në provincën e Cuneos, me synimin për të nxitur takimin ndërmjet ofertës dhe kërkesës për punë, duke iu referuar edhe mundësive të barabarta;
4. Të promovojë dhe mbështesë zhvillimin e trajnimeve për punëtorët e bujqësisë dhe luleve në provincën e Cuneos;
5. Të promovojë dhe inkurajojë masat për përmirësimin e sigurisë në vendin e punës në provincën e Cuneos, nëpërmjet organizimit të shërbimit të Përfaqësuesit Territorial të Sigurisë së Punëtorëve.
6. Të kryejë studime, kërkime, trajnime dhe aktivitete të botuara që kanë të bëjnë me detyrat institucionale;
7. Të mbledhë në emër të shoqatave të punëdhënësve dhe sindikatave kontributin për ndihmën kontraktuale të parashikuar nga kontrata krahinore e punës.
8. Të promovojë dhe të kryejë veprimtari të dobishme për përfshirjen dhe integrimin e punëtorëve, përfshirë emigrantët, në shoqërinë italiane;
9. Të nxisë zhvillimin e marrëdhënieve sindikale dhe zbatimin e marrëveshjeve kolektive;
10. Të mbledhë në emër të organizatave promovuese çdo kontribut të parashikuar nga pazaret bujqësore provinciale për asistencë kontraktuale;
11. Të kryejë funksione të tjera që palët përbërëse i konsiderojnë të përshtatshme për përmirësimin e marrëdhënieve të punës.

***Për çdo informacion ju lutemi kontaktoni Sekretariatit e E.B.A.T. që ndohdet në
Cuneo, C.so C. Brunet, 5 – tel. +39. 0171.692477***

Për të kontaktuar përfaqësuesit e sigurisë së punëtorëve, ju lutemi referojuni sekretariatit të E.B.A.T.-F.A.V.L.A. Cuneo

Organizatrat Sindikale Krahinore

Organizatrat sindikale krahinore që aderohjnë në E.B.A.T.-F.A.V.L.A. Cuneo dhe që ofrojnë informacion dhe udhëzime janë:

FLAI CGIL	Via Rossini, 5- 12051 Alba	Tel. 0173 283628
FAI CISL	Corso Europa, 102- 12051 Alba	Tel. 0173 362596
UILA UIL	Via Santa Barbara, 5 - 12051 Alba	Tel. 0173 33050
U.P.A.	Via Bruno Caccia, 4/6/8- 12100 Cuneo	Tel. 0171 692143
COLDIRETTI	Piazza Foro Boario, 18- 12100 Cuneo	Tel. 0171 447211
C.I.A.	Piazza Galimberti, 1/c – 12100 Cuneo	Tel. 0171 67978

E.B.A.T. – FAVLA CUNEO